

ELOFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 20 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 32.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, április 5.

Csapataink

egy olasz határszéli hegy-
gerincen.

Budapest, április 4. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

O osz- és délkeleti hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény.

Olasz hadszíntér:

A harc vonal egyes pontjain a tűz-
zérési tevékenység mindkét részéről
élénk volt. Így a doberdó fensík sza-
kaszán, Malborgethnél, a Col di La-
nán és a Judikariákban az Adameló
szakaszokban. Csapataink a Lobbia
Alta és a Monte Fumó közt meg-
szállták a határszéli hegygerincet.
Höfer altábornagy, a vezérkari főnök
helyettese. (Miniszterelnökség sajtó-
osztálya.)

Erős francia védművek elfoglalása a Caillete erdőben.

Berlin, április 4. (Hivatalos.) A
nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

St. Eloitól délre az angolok erős
tűzérési előkészítés után birtokukba
vették a tőlük március huszonnyolca-
dikán elfoglalt robbantási tölcserét.
Douaumont erőd környékén csapa-
taink ápril másodikán az erődtől
délnyugatra és délre, valamint a
Caillete erdőben erős francia erőd-
műveket elkeseredett harcban el-
foglaltak és az elfoglalt állásokban
az ellenségnek a legutóbbi éjsza-
kaig folytatott ellentámadásait visz-
szaverték. A franciák különösen je-
lentékeny erők harcbevételével és
rendkívül súlyos áldozatokkal újból
és újból eredménytelenül intéztek ro-
hamot a Caillete erdőben elvesztett
védműveik ellen. Ápril másodiki tá-
madásunk alkalmával sebesületlen
logyokban tizenkilenc tisztet és hét-
száznegyvenöt lönyit legénységet, to-
vábbá nyolc gépfegyvert szállított-
unk be.

Keleti hadszíntér:

A helyzet változatlan. Az ellenség
tűzérési csak Widsytől északra, va-
lamint a Naroc és Wisounev ta-
vak közt fejtett ki élénkebb tevé-
kenységet.

Balkán hadszíntér:

Újabb esemény nem történt. Leg-
felsőbb hadvezetőség. (Miniszterel-
nökség sajtóosztálya.)

Negyedik léghajótámadás az angol partok ellen.

Berlin, április 4. (Hivatalos.) A
Wolffügynökség jelenti:

Az ápril harmadikáról negyedi-
kére virradó éjjel a délkeleti angol

tengerpart ellen intézett tengerészeti
léghajótámadás alkalmával erődítési
művekre Great-Yarmouth mellett rob-
banó bombákat hajítottunk. A lég-
hajók ellenség tüzelése ellenére sér-
tetlenül tértek vissza. **A tengeré-
szeti vezérkar főnöke.** (Miniszter-
elnökség sajtóosztálya.)

A nemzet hálája.

Arad, április 4.

A béke idejére való gondoskodás-
nak egy igen érdekes, német alapos-
sággal és gyakorlati érzéssel készi-
tett dokumentuma az a törvényjavas-
lat, amelyet most nyújtottak be a
birodalmi gyűlés elé s amely két-
ségtelenül nálunk is mint a lesz a
hasonló gondoskodásnak. Ez a tör-
vény lehetővé teszi a legénységi ál-
lomanyhoz tartozó hadbavonultaknak,
vagy hozzátartozóiknak, hogy azon
járandóságokat, amelyek őket hadi-
potték, rokkantsági, özvegyi, vagy
ellátás címén megilletik, tokésítne-
sék és évi járadék helyett egy ösz-
szegben vonassék től. A *kapitalab-
tindungsgesetz*, — ez a neve a ké-
szülő törvénynek, — abból indul ki,
hogy az évi segélyezések eddigi
rendszerét továbbra is tentartja. A
háború azonban olyan körülménye-
ket teremtett, amelyek között az ilyen
gondoskodás nem minden esetben
elégíti ki az igényeket és nem min-
dig alkalmas formája az igazi seg-
gységnek. E miatt azoknak, akik a
tokésított segítséget hasznosan vehet-
ik igénybe, azt egy összegben ren-
delkezésre bocsátja.

A tokésítésre, illetve a végkielégi-
tésre azok a segélyjogosultak tarthat-
nak igényt, akik *huszonnegyedik* élet-
évüket betöltötték és *ötvenötödik* évü-
ket még nem haladták meg. A toké-
sítés arányát az életkor szabja meg.
Egy huszonnegy éves egyén évi jára-
dekának *tizenhatszorosát* kapja meg,
s ez az arány fokozatosan csökken
az ötvenötödik évig, amikor a vég-
kielégítés az évi segély *hét és tiz-
szeresét* teszi ki.

A segélyt *özvegyek* is hasonló
arányban kapják meg. Ha az özvegy
ujból férjhez megy, s ha ez esetben
évi járadékaitól elesnék, köteles a tö-
késített összeget három hónap alatt
visszatéríteni, méltánylandó esetekben
azonban a visszafizetés egészben, vagy
részben elengedhető neki. A végkiel-
gítési összeg hitelezők által nem fog-
lalható le.

A törvényjavaslat indokolása ki-

emeli, hogy a végkielégítési összeg, a
melynek az a fő-célja, hogy az ál-
landó keresetet megalapozza, *kisbir-
tokok és kertgazdaságok* megszerzé-
sére, de *városi lakoházak*, családi ott-
honok megszerzésére is szolgálhat.
Lehetővé teszi örökbérletek megszer-
zését, továbbá az olyan *lakás építő*,
vagy *lakbelsővetkezettek* való belé-
pést, a melyek formája a segélyezet-
tek szempontjából alkalmasnak fog
bizonyulni. Lehetővé fog válni a ki-
sebb birtokok *tehermentesítése*, a meg-
levő gazdaságok kibővítése, a *mezo-
gazdasági többszereles* fölüljutása, vagy
gyarapítása és minden egyéb, a mi a
segélyezetek helyzetét állandóan meg-
könnyítheti. A végkielégítés dolgában
beadott kérvények fölött a legfelsőbb
katonai hatóság dönt.

Főösztoges említeni, hogy mily
nagy tere lenne nálunk is a rokkant-
ak, a hadiözvegyek és egyéb segé-
lyezetek járandóságai tokésítésének.
Nálunk talán még inkább, mint a
német birodalomban, a *törvényt* tekintik
az állandó kereset legbiztosabb eszkö-
zének. Például egy harminc éves ember,
a kit háromszáz korona évi járandóság
illetne meg, a német javaslat sze-
rinti kulcs mellett ennek mintegy
tizennégyszeresét kapná meg, a mi
4200 koronát tesz ki: ezzel, az
igénybe vehető jelzálogkölosönt sza-
mitva, már lehetővé válik oly kis-
birtok megszerzése, a mely intenzív
gazdálkodás mellett a jövőt biztosít-
hatja. Az állam *telepítési politikájának*
jelentős eszköze lehet ez az intézke-
dés, a mely annál indokoltabb, mert
az államnak valóban azokat, avagy
azok hozzátartozóit kell elsősorban
tölcshöz juttatni, a kik a házáért ver-
zetek, vagy áldozatul estek. De nagy
segélyt nyújtana ez a *városok la-
kasügyének* jobb megoldásához: a
városok a közterületekből bizonyára
készséggel fognak ingyen, vagy a
legkisebb összegért terket adni a
hadisegélyezetek házáépítésére s ennéz
a tokésített segély összege bizonyára
megszerzi a modot arra, hogy egész-

séges célszerű lakások és kertes házak épüljenek a háboru után.

Pénzügyi nehézségi az ily módon való gondoskodásnak alig lehetnek, hiszen itt egy állandó kötelezettségnek matematikai kulcs szerint való megváltásáról van szó, a melyet a magántőke is szívesen vállalna. Ezzel pedig kifejezésre jutna nálunk is az, a mit a német Kapitalabfindungsgesetz indokolása kiemel, nemcsak a háboru sebeinek és veszteségeinek enyhítése, hanem a *nep hátaja*, amelyet sohase tanusíthat elég bőkezűen csodálatra méltó vitézséggel és kitartással küzdő katonáival szemben.

TORVENYKEZÉS.

§ A nagyváradi törvényszék elnöke az újságírókért. Nagyváradról jelentik: A nagyváradi sajtónak e háborus időkben különösen fontos és nehéz hivatását méltányolja az az intézkedés, mellyel Balás Elemér dr., a nagyváradi kir. törvényszék elnöke arról tesz tanúságot, hogy értékelni tudja és támogatni kész az újságírók fáradtságos munkáját. Hálás elismeréssel fogadja a nagyváradi sajtó az elnök rendelkezését, melyet következő értesítésben közölt a szerkesztőségekkel:

— Abból a célból, hogy a hírlaptudósító urak nemes és fáradtságos hivatásukat a fentorgó helyi viszonyok között mentől kényelmesebben tölthessék be, a vezetésem alatt álló kir. törvényszék esküdtársai termében az 5 részükre, a közönségtől elkülönített helyen, külön hírlapírói asztalt állítottam be. Ez az asztal a szükséges székekkel együtt állandóan ott fog állni e kijelölt helyen és a hírlaptudósító uraknak minden ott lefolyó tárgyalás alkalmával mindig rendelkezésükre fog állni. Erről a tek. Szerkesztőség azzal a felkérésrel értesitem: méltóztassék gondoskodni arról, hogy az említett teremben lefolyó tárgyalásoknál becses lapjának kiküldött tudósítója mindig ennél a hírlapírói asztalnál foglaljon helyet. A hírlaptudósító uraknak ilyen elhelyezése arra is módot fog nyújtani, hogy ők a teremből bármikor, amikor szükségesnek látják, távozhatnak anélkül, hogy személyüket a hallgató közönség közé tartozó személyekkel összetévessem. Avégből azonban, hogy a hírlaptudósító uraknak általuk szükségesnek látott esetenként való eltávozásától kevesebb zajt okozzon, lesz szíves a tekintetes szerkesztőség gondoskodni arról is, hogy kiküldött tudósítója ilyenkor mindig a teremnek — a bírói emelvénytől nézve — jobboldali ajtaján legyen szíves, önként érhetően a lehető legnagyobb csend megőrzésével, elhagyni a termet. Kifejezést adva annak a reményemnek, hogy a tek. Szerkesztőség szívesen fogja venni az általam nagyrabecsült sajtó munkásai lehető kényelmének érdekében létesített fenti intézkedéseimet, kérem, fogadja a tekintetes Szerkesztőség kiváló tiszteletem nyilvánítását.

§. Az élelmiszer-uzsora ellen. Egyik német büntető bíróság a maximális ár túlhágása miatt három navi börtönre és 1500 márka

pénzbüntetésre ítelt egy burgonyakereskedőt. Az ítéletben a következőket olvassuk: „A háborus uzsora aljas gondolkodásra valló különösen súlyos bűncselekmény. Aki résztvesz benne, árulást követ el népe és hazája ellen. Az élelmentartáshoz szükséges dolgok meg nem engedett árdragítása népünk testi és szellemi erejét gyengíti. Abban a nehéz küzdelemben, amelyet egy népnek valaha vívnia kellett, a kitartás az élelmiszeruzsora által veszélyeztetve van. Az élelmiszeruzsora aláásja az állam alapját és megingathatja a belbékét...” Ezek a kijelentések intő példaként szolgálhatnak nálunk is.

§. Drágábbak lesznek a becsületsértési perek. Ausztriában oly törvény javaslatot terveznek, amely szerint a becsületsértési perek, ezentúl bélyeg és illeték alá esnek, és pedig a feljelentésre 1 koronás, tárgyalási jegyzőkönyvre 3 koronás, kéleti bélyeg 5 koronás. Ezzel akarják a gombaszámra elszaporodott becsületsértési pereket korlátozni. Eddig az ily perek bélyegmentesek voltak.

Belgium külön békét akar.

— Nem csatlakoztak a londoni egyezményhez a belgák. —

Amsterdam, április 4.

Itt makacsul tartja magát az a hír, hogy Belgium és Németország semleges személyiségek közreműködésével különbékéről tárgyalnak. A hír mindenestre megerősítésre szorul.

Amsterdam, április 4. A havrei belga miniszteriumban döntő tanácskozás volt arról, vajon Belgium csatlakozzék-e a londoni szerződéshez, amely kizárja a különbéke kötését. Broqueville miniszterelnök, Carton de Wiart igazságügyminiszter és Renkin gyarmatügyi miniszter a londoni szerződéshez való csatlakozást kívánta, azonban Beyens báró külügyminiszter és a kabinet többi tagja ellenezte ezt, amire a minisztertanács végleg úgy döntött, hogy nem írja alá a londoni szerződést.

Bern, április 4. A párisi konferenciáról a következőket írja a Berner Tagblatt:

— A konferencia határozatának különösen az a része, hogy a háborút a végső győzelemig akarják folytatni, a semlegesek szemében nem jelenti a négyesszövetség erejét, hanem sokkal inkább azt árulja el, hogy a hadviselő felek melyik csoportja veszedelmesebb Európára és a kultúrára nézve. A központi hatalmak világosan és érthetően kinyilatkoztatták már, hogy készek a békére, ha ellenfeleik, elismerve a katonai helyzetet, hajlandóságot mutatnak a békére. Ez az engedelmű feltevések sokkal elismerésre méltóbb, mint a másik fél harcias szözege. A párisi konferencia ugyyszólván beismerie az entente nagy győngességét. Legalább is ez az általános vélemény a semleges államok körében. A négyesszövetség csak most, a háboru második esztendejének végével tanácskozik az egység és közösség szükségességéről, ami szintén az entente zavarát és győngességét mutatja.

A harmadik áprilisi Zeppelin-támadás.

(Angol és francia beszámoló. — Légi veszedelem minden fronton.)

Angol tudósítás.

London—Páris, április 4.

London. (Hivatalos.) A hadügyminisztérium közli: Az elmúlt éjszaka történt légi támadásban hat Zeppelin vett részt, amelyek Skócián átrepülve este kilenctől tizenegyig a keleti partoknál cirkáltak és azután éjjel után egy óráig harminchat robbantó és tizenhét gyújtó bombát dobtak le. A bombák néhány szállodát és lakóházat megrongáltak. Skótszágban 7 férfi és 3 gyermek meghalt, 5 férfi, 2 nő és 4 gyermek megsebesült.

Páris. (Hivatalos.) Az éjszaka Dünkirchenre egy Zeppelin nyolc bombát dobott le. Két polgár meghalt, négy megsebesült. Az anyagi kár jelentéktelen. A Maastól nyugatra Hautcourt és Esnes falvakat bombázták. Douaumontnál és Vauxnál tért nyertünk. Verdun környékén számos légi harc folyt le. A német támadások megtorlásul harmincegy repülőgéppel nyolcvanhárom nagykaliberű gránátot dobott az ellenséges csapatokra Keyemben, Essenben, Terrestben, Honthusban, ezenkívül a contlansi pályaudvart is bombázták.

Zürich, április 4. A Schweizerische Telegraphen-Informationnak jelentik Rómából, hogy ott legújabbán mind nagyobb mértékben tartanak ellenséges repülőgépek támadásától. Az aeroplán támadások elhárítására megállapított közbiztonsági szolgálatot egyes részleteiben megváltoztatták és új szabályzatot állapítottak meg arra nézve, hogy a lakosság támadások esetén hogyan viselkedjék. A város periferiáján ágyútelegeket állítottak fel, amelyekkel a külön erre a célra rendszerezett őrséget hívják szolgálatba.

Bern, április 4. Ma reggel öt órakor két idegen repülőgép az észak svájci Pantrut város fölött négy bombát dobott le, melyek közül kettő nem explodált. Emberekben nem esett kár. Egy hivatalos svájci jelentés szerint francia repülőgépek sérültek meg a svájci semlegeséget.

Megszállott tartományok szervezése.

Budapestről jelentik: A megszállott tartományokban különös fontossága van annak, hogy az exportot és importot rendszeresen lehessen lebonyolítani. Az Orosz-Lengyelország felé való közlekedésnek az útján Galicián át vezet és emiatt, amint értesülünk, Lembergben tudósító hivatalt állítottak fel, amely jóformán egész Lengyelország kereskedelmi és gazdasági életét lebonyolítja. A tudósító hivatalnak az a feladata, hogy egyrészt a meghódított területeket ellássa a monarchiából import cikkeivel, másrészt pedig a termelt telealegeket kivigye. A legnagyobb kerete az importcikkek közül a éukornak és petroleumnak van, ami sajnos nem Magyarországból kerül ki. A magyar cégek főleg mezőgazdasági gépeket, élelmiszereket, bort, papírt és szilvát szállítanak, amelyekben megjelentés forgalmat bonyolítottak le.

Párist féltik a verduni harcok kedvezőtlen alakulásától.

(A németek a Maas mindkét partján előnyomulnak. — Friss német haderők készülnek Verdun ellen.)

— Távirati tudósítás. —

Berlin, április 4.

A német főhadiszállásról jelentik: A verduni első védvonal, kivéve a Forges patak mellett, a németek kezében van. Bethincourtot három oldalról bekerítették s ez hamarosan elesik. A francia sajtó már is előkészíti a közvéleményt a falu elesésére. Azzal vigasztalódnak csupán, hogy ez a falu még tizenhét kilométernyire van a tulajdonképeni vártól. Az entente híreszteléseire ellenére a németek feltartóztatlanul nyomulnak elő a Maas mindkét partján.

Uj védvonalakat Páris és a front között.

Gent. A verduni német sikerek erősen toglalkoztatják a parisi sajtót. A Bonnet Rouge írja, hogy Joffre mindig azt mondogatta, hogy lassankint beharapdadják a németek frontját. A dolog azonban megtörtént. A németek kitartóan beharapdadják a franciák állását, úgy látszik nekik sokkal jobbak a togaik. Az Information azt követeli, hogy a lehető legrövidebb idő alatt készítsenek egymásután következő védvonalakat a jelenlegi front és Páris között, arra az esetre, ha a verduni harcok kedvezőtlenül alakulnának. A Temps megállapítja, hogy a németek csupán Verdunnál rövid idő alatt tizenegy új stratégiai vasutat építettek. A franciák tetlenek és nem lehet őket eléggé elitélni.

Friss német hadosztályok várnak Verdun alatt.

Zürich. A verduni harcok helyzetét a Gaulois katonai szakértője így ítéli meg:

— Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy Verdun körül még sok olyan német hadosztály van, amely eddig nem vett részt a küzdelemben. Francia aviatikusok jelentették, hogy az ellenség erre a frontra tényleg nehézüteget visz. Mindez arra mutat, hogy a németek új támadásra készülnek Verdun ellen.

Az Echo de Paris-ban így ír Marcel Hutfin: Az ellenség lázas sietséggel erősíti meg az általa megszállott hadállásokat. Valószínű, hogy a legközelebbi napokban a már elért területeket Haucourt körül iparkodni fog kibővíteni. Azt hiszem, hogy az Argonneokban új támadásokat fognak megkíséríteni, a hol már egyszer olyan nagy volt a küzdelem. A német trónörökös seregének csapatösszeállítását az erődökben gyűjti össze, a honnan új támadásokat készít elő, mert közvéleménye, hogy a német trónörökös nagyon szereti az erődökben vívott ütközetek taktikáját. Tegnap ezen a tájon észrevételök voltak az ellenség fokozott hadműveletén.

Vas zuhany a verduni fronton.

Bern, április 4. Kousset laboratóriuma írja a Petit Parisien-ben:

— Ha az ember összeolvashatná, hogy hány ágyúövest tettek a németek az utóbbi

öt napban, egészen fantasztikus számot kapna, amely nagyobb, mint azelőtt egy egész hadjárat egész munició szükséglete. A trónörökös neuéz ágyúütegei először a Maas balpartján malancourt-i és esnesi magaslatokon levő hadállásainkra öntötték pokoli tüzsüket. Első és második hadsoraikat bombázták, hogy így megszéktessék közöttünk az őszekötötést. Bizonyos, hogy ezen a területen most már óriási vasanyagraktár van, amelyből most év múlva is bányászhatnak majd vasat. Most a trónörökös mesterle zudítja menyköveit és jobbszárnnyukat támadja, egészen a moulainville-ohatiloni régióig.

Tévedtek

az aradi esküdtek.

(A pecskai nabob es fia.)

Az Aradi Közlöny szerkesztője.

Arad, április 4.

Az aradi törvényszék esküdtibirosga áprilisi ciklusát egy nem mindennapos bűnügy vizsgálatával kezdte meg. A vádlott egy dúsgazdag pecskai parasznabob, idősebb Tóth György, háromszor rájött fiára és ezért tilt ma a vádlottak padján.

Idősebb Tóth György magyarpecskai ember, de ismerle az egész környék. Rossz híre volt mindenütt. Szüleitől hatalmas vagyont örkölt, korán nősült s mikor nyolc gyermeke telőtt, ivasnak adta magát. Egyszerre garasda ember lett, úgy hogy, gyermekei és felesége sem tudtak megmaradni mellette. Külön költöztek és az öreg Tóth tovább dorozott, szeretőket tartott és nem dolgozott. A múlt év elején az öreg megegyezett legnagyobbik fiával, a harmadikkal esztendő szeptember 1-én, ha es megmunkáltatja a földet, a jöv. delem telérését megkapja. A fiatal Tóth a vállalt munkát pontosan teljesítette és nyárra aratás után beosztották a termést. Az apa azonban sehogyszem tudott belenyugodni abba, hogy a szep termés telés átadja fiának. Bűnek idején lopkodott a termésből es azt mindjárt el is adta. Fia azonban meg tudta ezt és a től fél, hogy az öreg lassankint észre mindent a neki ismét idegen portájára kell menni megélhetésért. Ezért aztán ő is hozzányult a terméshez. Egy éjjel negyven métermassza gabonát vitt el, hogy azt eladja. Amikor a fia másnap megeren vitte a gabonát eladni, apjának egyik szeretője meglátta. Szabad nyomon es öregért, aki egy közeli korszakban volt. Mára sem kottolt az öreg Tóthnak, es ahoggy figyelmeztessen, hogy most visel ma a lopott búzát eladul. Felugrott es szadul a kocsi után es a földet, mikor utolért, rájött fiára, aki leest a kocsiból es az aokba fordult. A magától kikelt öregember verően fogó szemekkel szadul hossa es még két lövetet lett rá, azután elment, mint ha mi sem történt volna s pár óra múlva ott, abban a korszakban találták, ahol korábban kszabul. Ujabb Tóth György kőnyűbe kerüléséből hamarosan telépt.

Az ötven évesnél idősebb vádlott esküdtet, hogy nem akarta fiát megölni, csak leundulásában követte el tetteit.

Gyermekei vallomásából azonban még most is kiért az eddig lelkükben fojtott harag es gyűlölet a rossz apa ellen, aki most is, mikor az eset után szabadlábra helyezték, mindenáron azon volt, hogy saját családját egészen tönkre tegye. Elvitelett gyermekei lakásáról mindent, amiről csak bizonyítani tudta, hogy ő a tulajdonos.

A tanúk kihallgatása tegnap folyt le. Mára a vád es védbeszédekre került a sor. Gyenge Zoltán dr. királyi ügyész tartalmas vádbeszédepen azt bizonyította, hogy egy apa sohasem jöhet annyira indulatba, hogy fiával szemben ilyen tetteit elkövetessen.

A vádbeszéd után Nagy Sándor dr. az öreg Tóth védője, mondta el nagykonceptióju védbeszédét. Azt fejtegette elsősorban, hogy a vádlott gyermekei sohasem ragaszkodtak őszinte gyermeki szeretettel apjukhoz. Mindig ridegen bántak vele s soha nem éreztek apjuk iránt semmi szeretetet. A tárgyaláson is azon voltak, hogy mennél súlyosabbá tegyék a vádat. Az apa tetét haragra lobbánva indulatában követte el es sohasem akarta megölni gyermekét.

A parbeszédnek dőben véget értek. Ezután Lehrman Viktor, az elnök felfüggesztette a tárgyalást es annak folytatását délutánra tűzte ki.

A délutáni tárgyalást assal kezdték, hogy az elnök kérdést intézta a sértetthez: kívánja-e apja megbüntetését.

— Igen — felelte hidegen ifju Tóth György.

Később a kérdések felolvasása, az elnöki rezümé következett, majd az esküdtek megnozták a verdiktet. A verdikt felolvasása után a bíróság nyomban megállapította, hogy az téves. Az esküdtek ugyanis tel azartak menteni a vádlottat es mar az első ténykérdésre, hogy rá lött-e a vádlott a sértetire, nemmel felelték. A bíróság erre, téves verdukt hozatala folytán, mas esküdtszék delegálását kéri a kurától.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Rotterdam. A Rotterdamsche Courant jelent: A kamara ifkos ünese után a kormány nyilatkozatot tett kozzé, amelyben megokolja a mozgositás okát es célját.

Rotterdam. Washingtonból jelentik: A szenatusban Fletcher tengernagy bejelentette, hogy az amerikai flotta nem harc képes. A flotta 21 egységből 16 csak télig-meddig van harc képes állapotban; tisztokban es felszerelésben nagy a hiány. A többi hajókon pedig nagy átalakítások es javítások eszkoztelendők ahoggy, hogy nemileg is harc képesek legyenek a hajók.

Krisztiania. A Timesnek jelenük Pekingből: Kínában a forrongas egyre növekedőben van. Juansikaa) volt csaszar helyzete valóságos.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb es toglalkalmasabb ajándék egy hazuról erkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táboron minden aradi napon olvassa.

Magyar repülők izgalmas harca Ancona előtt.

(Tíz hidroplánunk sikeres támadása. — Mentés olasz gépfegyver és bombatűzben.)

Társult tudósítás.

Budapest, április 4.

A flottaparancsnokság a tengeren történt eseményekről a következő igen érdekes jelentést adta ki ma:

Az olasz repülők laibachi, adelsbergi és trieszti látogatását április harmadikán délután tíz tengerészeti légi járművünkből álló egyik repülőrajunk anconai látogatásával viszonyoztuk. Repülőink Anconában a pályaudvart, gazométert és a kaszárnyanegyedet pusztító eredménnyel bombázták és több tüzet idéztek elő.

Két ellenséges védő légi jármű ellenátadását gépfegyvertűzzel könnyen visszavertük azonban a három védőüteg heves tüzelésében egyik légi járművünk két srápnell telitalálat folytán kénytelen volt a kikötő előtt leszállani. Egy másik repülőgépünk, amelyet Molnár repülőmester vezetett, melléje szállott és átvette a megsérült hidroplánban volt személyzetet, majd tökéletesen tette az eltalált készülék puasztulását.

A nyugtalan tengeren kapott megrongálódás következtében azonban Molnár repülőmester súlyosan megterhelt gépe nem tudott ismét felszállani. Ezt megfigyelve egy ellenséges torpedónaszád és két légi jármű kifutott az anconai kikötőből, hogy kézrekerítse a megrongált repülőgépet, de néhány repülőgépünk gépfegyverrel és bombával visszavonulásra kényszerítette őket. Az ellenség elűzése után két légi járművünknek, amelyeknek Vámos tengerészeti hadapród és Stenta sorhajóhadnagy voltak a vezetői, sikerült a megsérült járműveinken volt mind a négy embert megmenteni és a járműveket magukat elégetni. A mentési akció alig száz méter magasban keringő két olasz tengerészeti légi jármű gépfegyvertűze és bombavetése közben ment végbe.

Eszerint két repülőgépünk elveszett, a többi azonban, valamint a teljes kiszolgáló személyzet a maga egészében sértetlenül visszatért.

A flottaparancsnokság jelentésének rövid, katonásan tömör soraiból is kitetszik, hogy milyen izgalmas harcot folytatott tíz hidroplánunk Ancona előtt és milyen bravúrral ismételték meg a Konyovics sornajóhadnagy hősi tettét repülőink. Annál büszkébben tekinthetünk az anconai izgalmas kalandra, mert a három névszerint is megsebezett közül kettő: Vámos tengerész hadapród és Molnár repülőmester egészen biztosan magyar.

A flottaparancsnokság jelentésének rövid, katonásan tömör soraiból is kitetszik, hogy milyen izgalmas harcot folytatott tíz hidroplánunk Ancona előtt és milyen bravúrral ismételték meg a Konyovics sornajóhadnagy hősi tettét repülőink. Annál büszkébben tekinthetünk az anconai izgalmas kalandra, mert a három névszerint is megsebezett közül kettő: Vámos tengerész hadapród és Molnár repülőmester egészen biztosan magyar.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: „A Fehér felhő” előkészületei miatt nincs előadás.

Csütörtök: Aradváros hadbavonult rokkant és árvai, valamint az aradi „Vasvitéz” alap javára 50 százalékos helyár emeléssel először „A Fehér felhő” mirakulum és „Szigetvári vértanúk” tört. színmű első felvonása.

Péntek: „A Fehér felhő” és „Szigetvári vértanúk”.

Szombat: este: „A Fehér felhő” és „Szigetvári vértanúk”.

* Weil Magda és Vas Sándor sikere Temesvároin. Az aradi zenekultúra jó hírét a fiatal művészgárda szorgalmasan terjeszti az országban. Talmányi, Weil Magda, Berger Károly a három hegedős és zongorán Vas Sándor egymásután viszik Arad nevét Bécsbe, Budapestre, nagy vidéki városokba a koncerttermek közönsége elé. Az az elismerés, amellyel a fiatal művészek mindenhol találkoznak, igazolása azoknak a sikereknek és annak a szeretetnek, amellyel idehaza vessik körül őket. Vasárnap este Temesváron hangversenyzett két aradi művész: Weil Magda és Vas Sándor. A Vörös Félhold javára rendezett hangversenyen szereplésükről a temesvári lapok így emlékeznek meg:

— A műsor középpontjában álló Weil Magda fiatal hegedűművész Goldmark hegedűhangverseny második tételével az Aír-rel kezdte, melynek egyszerű, bensőséges legatóját milyen járó világossággal és nagy bensőséggel juttatta kifejezésre. Pugnani preludiumában és allegro-jában érett technikája csillogott, míg a Mozart menettet bájosan egyszerű és megvesztegető formában adta elő. A műsor végén Sarasate ismert Cigánytáncai szerepeltek, melyeket ragyogó technikával és a magyar ritmus minden képzelhető lendületével interpretált a művész. A műsor közben

Vas Sándor zongoraművész egy Chopin és két Liszt művet adott elő értelmesen, világosan, tulzásokot kerülve. Ugyanő kísérte a hegedűművésznőt értelmesen és stílusosan. (Temesvári Hírlap.)

Vas Sándor megosztosodott Chopin-játékos. Könnyedséggel futotta át a XIII. Liszt-Rapszódia egymást kergető tutamait. Weil Magda hegedűjátéka, bűbajos varázst vonzott a hangversenyterem légköre közé. Ez a fiatal művész kiferott, nagy jövőre hivatott művészlélek. Egyéni minden ízében, bámulatos technikával rendelkezik a játékában oly öntudatos fölényiséget áru el, mely alapköve egy művészeté teljében kibontakozó tüneményes eszeninek. (Délmagyarországi Közlöny.)

* Horváth Mici nagyvárad vendégfelépte. Megirtuk, hogy az aradi színház primadonnája három estén Nagyváradon vendégszerepel. A vendégjáték a Fehér felhő aradi sorozatos előadásai alatt lesz. Pénteken a Legénybucsu-ban, szombaton a Császárnében és vasárnap pedig Onagysága ruhája című darabban lép fel Nagyváradon az aradi primadonna.

* A színház hírei. A Fehér felhő. Bemutató előadása a szerző jelenlétében csütörtökön április 6-án Arad város nadi rokkantjai és Arad város Vasvitéz alap javára. Az ujdonság teljesen készen várja a bemutató napját. A szereplők mind a legnagyobb ambícióval készültek és az az óriási siker amely Budapesten volt, Aradon sem fog eimaradni. A két övegyet K. Kápolnai Juliska és Heppesné játsszák az angyal Borosnyai Kató lesz, a tértsiak közül Várnai, Barics, Hidvégi, Deli, Heroldnak jutott nagyobb szerep, ehhez a kerethes jön a sok gyerek, akik kitűnően illeszkednek a darabhoz. A Fehér felhő előkészületei miatt ma szerdán nincs előadás és a helyett előadást főpróbát tart a társulat. — Szombaton d. u. 3 és fél órakor itjusági es nepelőadásai

A sárga csikó kerül színre elsőrangú szereposztásban. — Vasárnap d. u. 3 és fél órakor Engel (Hálmán) Sárka feléptével megismétli a társulat A tanítónő kitűnő színművet, ezzel alkalom nyílik, hogy a délutáni közönség is megismerje e kitűnő színművet.

* Az ezüst pók. (Bűnügyi dráma az Urániában.) Évek tapasztalata szerint a moskózönségre leginkább a misztikus és fantasztikus dolgok hatnak. Ilyen misztikus és fantasztikus bűnügyi dráma ez, amelyet az Ifjú cég legközelebb fog kihozni Az ezüst pók cím alatt. A filmet e néten mutatták be Budapesten, ahol a nézők felszült figyelemmel kísérték a darab egyes rendkívül érdekes és izgalmas jelenetét. Egy családi titokról van szó a filmen, egy kincsről, amelyet kalandorok akarnak elrabolni, de egy hatalmas ezüst pók, amely különben a kastély minden butorán miniatűrben látható, megvédi a családot e kincs elvesztésétől és a kalandorok elpusztulnak. A film felvételei tekintetében is teljesen kifogástalan és bizonyos, hogy a misztikumot és fantasztikumot kedvelő közönség, amely igen nagy, rendkívüli érdeklődéssel fogja fogadni ezt a filmet. A drámán kívül egy igen ötletes és kedves vigjáték „Egy kis baleset” címmel egészíti ki a pompás műsort. — A nagy eset detektív dráma legközelebb kerül bemutatásra az Uránia színházban.

* „Szulamit” nagy sikere az Apolló-színházban. Ember-ember hátán tolongott ma este is az Apolló-színház pénztárai előtt, hogy jegyet kaphasson Szulamit előadására. A telt nézőtér, akár tegnap a premieren, tetszéssel fogadta a legújabb grandiózus magyar filmet, amelyen stílusos és nívós feldolgozásban látjuk Goldfalden örökszép operettjét: Szulamitot. A megkapó mese keretében Mostár és Szerajevó testői tájai elevenednek meg szemünk előtt a szépségükkel alig tudunk betelni. A publikum külön érdeklődéssel fordul Kertész Dező első mozialakítása felé s már eddig is az a vélemény alakult ki, hogy az aradi színház kiváló fiatal tagja nagyszerűen állta meg helyét a mozigép előtt is. Partnere: Lenkefi Ica különösen szépségével hódít. A Szulamit grandiózus filmje még szerdán és csütörtökön marad műsoron.

* Psylander házasodik! De csak a filmen. Még így is pompás látványosság a gavalér moziistar házasságának története, amelyet péntektől kezdve mutat be az Apolló-színházban.

* Kiváló ujdonságok Kerpel kölöngönkönyvtarában és zeneműközlönyében. 199

LEGUJABB.

Erkezett reggel fél 4 órakor.

Hága. A kamara második titkos ülése félkettőtől tartott el. A nyílt ülés megkezdésekor a következő kormánynyilatkozatot olvastak fel: A kormány sulyt helyez arra, hogy a titkos ülésen elmondottakhoz hozzáfűzze azt, hogy miszerint az időszaki szabadságolások megvonása óvintézkedés, amely semlegességünk szigorú megőrzésével összefügg. A rendszabaly nem politikai helyzetváltozás következménye, hanem oka cselekedetekben rejlik, amelyek azt az aggodalmat keltik, hogy a veszedelmek szaporodnak, melyeknek országunk ki van teve.

Hága. (Hivatalos.) A kormány semmitéle teletőseget nem vállal a jelentésekért, amelyek nem hivatalosak.

Hollandia visszautasította az entente katonai követeléseit.

(Angliában cáfolják a partraszállás tervét. — Katonai és gazdasági követelések.)

Távírti tudósítás.

Rotterdam—London, ápr. 4.

A holland bonyodalom egyelőre elintéződött. A holland kormány energikus magatartása idejében kényszerítette Angliát, hogy felhagyjon azokkal a tervekkel, melyek Hollandia semlegességét veszélyeztették. Hollandia rendkívüli intézkedései, amelyeket az említett okból tett, továbbra is érvényben maradnak.

Katonai és gazdasági követelések Hollandiával szemben.

Rotterdam. Jó torrásból eredő hírek szerint a helyzet ma nem változott. A holland kormány tagjai délután ismét rendkívüli tanácskozásra ünek össze. A hagai, amsterdami és rotterdami lapok azt hangsúlyozzák, hogy a holland közvélemény némileg nyugodtabb lett. Pillanatnyi veszély csakugyan nincs, ez most már valószínű, de elvitáztatlan az is, hogy a helyzet még mindig kritikus. Az entente elérkezettnek látta az időt arra, hogy Hollandiával bizonyos követelésekkel lépjen fel. Ez a tény magában elég a helyzet fontosságának megértéséhez. Természetes, hogy az entente követeléseit nem ultimatum formájában jelentette be, azonban ez nem teszi kevésbé jelentőségessé a megtörtént diplomáciai lépést. A hivatalos követelések részben katonai, részben gazdasági természetűek voltak. A katonai követeléseket a holland kormány semlegességére hivatkozva egyszerűen visszautasította és elutasító válaszában nyomatékaul azonnal megtagadta az összes szükséges katonai óvintézkedéseket. A gazdasági követelésekről még korán a tárgyalások és valószínű, hogy a kamara titkos ülésen ezeket a kérdéseket beszéltek meg.

A holland kamara titkos ülése.

Hága. A holland országgyűlés második kamaráját ma déli fél tizenkét órára összehívták. A fontos ülésekre a kamara tagjai csaknem kivétel nélkül megjelentek. Az ülés megnyitása után a kamara elnöke javasolta, hogy zárt ülést tartsanak, mert a kormány bizalmas közléseket kíván tenni. A zárt ülést egyhangu határozattal elrendelték.

Hazahívják a holland katonákat.

Köln. A Kölnische Zeitungnak jelentik Zürichből: A svájci lapok közlik a holland kormány felhívását, amely szerint valamennyi tartalékos és katonaköteles állampolgár azonnal köteles hazaindulni Svájcba Hollandiába.

Nem akartak partraszállni a szövetségesek Hollandiában.

London. A Reuter ügynökség hivatalos oldalról úgy értesül, hogy Anglia és a vele szövetséges államok, valamint Hollandia között az utóbbi időben semmi olyan esemény, vagy

lépés nem történt, amely a Hollandiában elterjedt szenzációs híreszteléseknek jogos alapot szolgáltathatott volna. A szövetségesek utolsó párisi konferenciáján nem tárgyaltak olyan dolgot, amely Hollandiára hátrányos lenne. Azok a jelentések, hogy a szövetségesek partraszállást terveztek Hollandiában, egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak. Minden erre vonatkozó és bármilyen részleteket felsoroló híradás kózhalmány.

London. A nagy angol lapok kivétel nélkül vezető helyen foglalkoznak Hollandiával és sugalmazottnak látszó egyöntetűséggel hangoztatják, hogy Anglia sohasem akart csapatokat partraszállítani Hollandiában. Az angol hadvezetőség ilyen tervvel nem is foglalkozott. Általában holland területen hónapok óta nem történt olyan esemény, ami a kielégítő jó viszony megváltozását okozhatná.

A holland válság okai.

Lugano. A Stampa tudósítója Londontól jelenti: A holland válságról általában tulzolt hírek voltak forgalomban. A válságos helyzet igazi okával senki sincs tisztában. Az angol sajtó fejtegetései három körülményt jelölnek meg olyannak, mint amely Hollandiát óvatosságra készítette és a holland közvéleményt izgalomba hozta. Ilyen első sorban a Tubantia és a Palembang egymásután történt megtorpedozása, azután a hollandi postaküldeményeknek Anglia reszerói történt letogatása, végül pedig az a szigorított blokádnak, amelyet az entente párisi konferenciája határozott el és amely Hollandia kereskedelmi szabadságát erősen korlátozza.

Hollandia óvintézkedései.

Köln, április 4. A „Kölnische Volkszeitung“ táviratot kapott Amsterdamból, amely szerint az ottani katonai parancsnokság lefoglalta a trompenburgi repülőgépgyár egész raktárát.

Rotterdam, április 4. Tegnap újra riasztó hírek terjedtek itt el, azonban az elrendelt katonai intézkedések még sem rejtenek magukban közvetlen veszélyt. Hollandia mostani magatartása arra vall, hogy semlegességét minden irányban megőrizhesse és hogy visszavethesse azokat a kísérleteket, amelyek szuverenitásának megsértését célozzák. Ez nem jelenti azt, mintha Hollandia részt venne a háborúban, mert a semlegessége ellen intézett támadásoknak legyervei való visszaverése a nemzetközi jog szerint nem tekinthető háborús cselekménynek. Általános itt a benyomás, hogy jelentős, sőt lehet, hogy döntő események várhatók az európai harctereken és ha Hollandia is kénytelen lenne akcióba lépni, ez csak kereskedelmi függetlenségének és nemzeti politikájának érdekében történne.

A hollandi hajózás megbénult.

Amsterdam, április 4. A Tubantia, valamint más hollandi hajók elsüllyedése feltarta a németalföldi hajózás nyomorúságát. Még senki sem tudja a hajók elsüllyedésének igazi okát. Mind Németország, mind Anglia tagadja, hogy része volna a gőzösök katasztrófájában. Praktikus haszna különben úgy sem lenne annak, ha

meg is állapíthatnák, hogy kit terhel a számos balesetért a felelősség. Mind-egy, hogy tengeralattjáró, vagy akna okozta-e a hajók légberöplését. Any-nyi bizonyos, hogy a németalföldi hajózást súlyos bémulás érte. A hollandi hajók már nem mernek kimenni a tengerre és a matrózok egyre-másra megtagadják a szolgálatot. Ilyen körülmények között Hollandia, amelynek kereskedelme a hajózás biztonságától függ, rengeteg veszteséget szenvedett a buvárhajóharc és az aknaharc következtében. A hadviselő hatalmak gyakran irigységgel gondoltak arra a nagy nyereségre, amelyet a semleges államok húznak a háborúból. Csakhogy ennek megtevelő árnyoldala is van, amint ezt Hollandia példája is mutatja. Ha a mai helyzet még néhány hétig eltart, Hollandia kereskedelme teljesen megbémul és felemésződik az a haszon, amelyet eddig szerzett a hadviselő teleknek való szállításból.

Vitézségi éremmel kitüntetett untauglich.

(Ecsereit testvérek.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, április 4.

Erdekes katonai ügyben folyik most az eljárás a nagyváradai vármegyebizán. Az eset tulajdonképpen az 1897—98. évfolyambeli fiatal népfelkelők bemutatón szemléjén kezdődött és pedig Eleden az élesdi sorozások alkalmával. Akkor állott elő Kóka Demeter 1897. évi és Kóka Mihály 1898. évfolyambeli legény. Kóka Demeter a bizottság alkalmasnak találta, míg Kóka Mihályt alkalmatlannak. A sorozások alkalmával szokásos gyors és izgalmas munka közepette a két népfelkelő leletét felcsereiték és Kóka Demeter részére irták be, hogy alkalmatlan, Mihálynak pedig, hogy alkalmas.

A sorozások után rövidesen megjelent a behívási parancs is és Kóka Mihály örömmel vonult be a katonasághoz. Tudta, hogy tévesen történt a behívás, de félt tőle, hogy ha kitűdök, akkor otthon marad a község csutjának. A bevonulás után a főszolgabírói hivatalban vették észre a tévedést és nyomban jelentették is az esetet az alispánnak.

Telt-múlt az idő és Kóka Mihály talán ez-óta már a haretéren is van és nagyszerűen viseli magát mindenképpen rá akarván cáfolni az alkalmatlan leletre. Vitézségéért a kis ezüstiöt is megkapta már. A hivatalos akta azonban ment a maga útján.

Az akták intézői nem tudnak arról, hogy alkalmas-e egy alkalmatlan, ők intézik sablon-szerűleg az ügyet, úgy, ahogy azt a törvények előírják. A főszolgabíró az ügy tisztázását úgy találta megoldhatónak, ha a miniszter elrendeli a két ember újra való sorozását.

Az alispán ily értelemben tette meg a miniszterhez az előterjesztését. A miniszteriumban azonban másképpen intézték el az aktát. Főlőslegesnek találták a két népfelkelő újra való sorozását. Ha Kóka Mihály már eddig, mint alkalmatlan szerepelt az aktákban, de a katonaságnál, mint alkalmas eddig kitűnően teljesítette szolgálatát, akkor megmaradhat továbbra is a katonaságnál.

A miniszter nem rendelte el a két népfelkelő újra való sorozását. Csupán azt hagyta meg, hogy a közigazgatási hatóság kérdezze meg Kóka Mihályt, hogy hajlandó-e továbbra is szolgálni, ha igen, akkor tartásuk meg, ha pedig nem, akkor járjanak el a szabályoknak megfelelően.

Románia hasznos semlegességre törekszik.

(Román államférfi nyilatkozata. — Költségvetési vita a bukaresti kamarában.)

Lárapati tudósítás.

Bukarest, április 4.

A liberális-kormánypart egyik legkiválóbb tagja — jelenti a „Cuvantul” című lap, a napokban így nyilatkozott előttünk:

A mai helyzetben nagyon valószínűtlennek látszik, hogy Románia a központi hatalmak ellen felléphessen. Be vagyunk kerítve. Mással a négyes szövetség, akármilyen részletsikeret érjen is el a jövőben, olyan tökéletes győzelmet többé nem arathat, hogy az osztrák-magyar monarchiát összetörje. Erdély elfoglalásának kérdése tehát lekerült a napirendről.

A román kormány azonban fenti álláspontja dacára sem hiszi, hogy a központi hatalmak Oroszország fölött oly elhatározó győzelmet arathassanak, hogy Besszarbiát elragadhas-
sák. Mindezekre való tekintettel: Romániának semlegesnek kell maradnia.

Ugyancsak a „Cuvantul” azt írja, hogy Németország erősen tevékenykedik ezen irányban, hogy egy latin népet az oldalára vonjon a magyarok és a bolgárok mellé. Németország ezen törekvéséből — mondja a román lap — Romániának hasznos kell kuznia.

Carp Péter felszólal a kamarában.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: A költségvetés általános vitája kedden kezdődik meg. Ez ideig szólásra feliratkoztak: Zamfir Filotti a többség és Arion a konzervatív-part részéről. Valószínű, hogy Carp Péter is fel fog szólalni.

Az oroszbarát lapok szerint a Marghiloman vezetése alatt álló konzervatívpart végrenajtó bizottsága legutóbb tartott értekezletén megvitatta a költségvetési vita folyamán a part részéről teendő nyilatkozatot is.

A jeizett lapok szerint Marghiloman tájékozódott, hogy a Verdun körüli harcok miképpen fejlődnek és mivel ezek a harcok — úgy látszik — nem tejeződnek be olyan hamar, azon véleményen volt, hogy egy egyszerű deklarációt tegyenek a part részéről a semlegesség fenntartása mellett.

A Marghiloman-part tervel.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: A Marghiloman Sandor pártelnök vezetése alatt álló konzervatív képviselők és szenátorok a múlt csütörtökön délután a második teára voltak hivatalosak Marghiloman házához. A megjelentek eszmecsereit folytatni a bel- és külpolitikai helyzet fölött és tudomásul vettek azon közléseket, amelyeket a kormányelnök a szokásos módon adott tudtára az ellenzék vezérének. A Marghiloman által adott

politikai tea-délutánokat a jövőben minden pénteken megtartják.

Reng a föld Romániában.

Bukarest. Caineniből jelentik a bukaresti lapoknak: Néhány nap óta Caineniben ismét naponta 2—3 földrengés is észlelhető, amelyek felette vészedelemesek az itteni lakosságra és az épületekre. Kivételt képeznek a fából készült házak, amelyek jobban ellenállnak a földrengésnek.

Megfigyelték, hogy a földrengéseket hatalmas szél kíséri, ami még nagyobb borzalmat idéz elő a műveletlen és ideges emberek között.

Könyves próbák.

(Kulisszatitkok a Fehér felhő aradi bemutatójáról. — Molnár Ferenc Aradon?)

Az Aradi Közlöny szerkesztője.

Arad, április 4.

Az aradi színházban két nap múlva olyan bemutató lesz, amelyet nemcsak a közönség vár érdeklődéssel, hanem a színészek is. Molnár Ferenc háborús mesejátékát — mint a szerző nevezi: mirakulum — mutatják be az aradi színpadon. Különös véletlenből éppen Aradon, az Aradi Közlönyben került néhány hónap előtt nyilvánosságra, hogy Molnár Ferenc a sajtóhadiszálláson új és az eddigi színpadi munkáitól egészen eltérő színművet írt. Akkor még csak a sajtóhadiszállítás néhány tagja ismerte a színművet. „Limanovai huszárok” volt a címe, majd „Isten huszárai” címmel akarták színre hozni, amíg a kitűnő szerző a poétikus és misztikus Fehér felhő címben megállapodott. Azóta megvolt a bemutató, már az első jubileumi előadás is készül Budapesten, megjelent könyvben is a mirakulum és a könyvből tudjuk, hogy Molnár Ferenc új színművét az első hirdáson kívül egyéb vonatkozások is fűzik Aradhoz. A Fehér felhő első lapján ugyanis ez olvasható: „Thomka Zoltán honvédhuszárkapitány barátomnak szeretettel.”

Thomka Zoltán huszárkapitány, az aradi társaság sokat emlegetett kedvence és Molnár Ferenc között régi a barátság. A háború során is sokszor találkozott a kedves honvédhuszártisztja és a kitűnő író. És abból a körülményből, hogy éppen Thomka kapitánynak szól az író ajánlása, meg abból, hogy a Fehér felhő tantiémjeit a limanovai csatában résztvevő huszárezredek árva, özvegyei kapják, arra is lehet következtetni, hogy a Fehér felhő első inspirációját adó limanovai csatateret, szép, ragadós szürke sárba ösökre lepihent halott huszárok között, akikon az író szemé végigsiklott, akik holtukban költői gondolat termékenyítői lettek, talán aradi honvédhuszárok is pihentek...

Akárhogy is van: az aradi társulat kivételesen nagy ambícióval készül erre a bemutatóra és annyi bizonyos, hogy az aradi Fehér felhő előadásnak megkapó érdekességei vannak. Két hét óta folynak a próbák Molnár Ferenc darabjából az aradi színpadon. Az öt lépés mind egyike megható, szívhez szöveges szép (akik Pesten látták a Nemzeti Színház előadását, megmondhatják, hogy mennyi könyv hull diszkrétan előrett...)

vörös a sirástól, amikor a halott huszárok a magyar földről beszélnek, amikor a tehér felhőn bucsuznak a látogatóba jött gyerekek a hős apáktól, amikor a kis hadapród mennyasszonyáról szól, akft meg se csókolt... De az talán, egész biztosan csak Aradon történik meg, hogy maguk a színészek végigszikják a próbát.

A Fehér felhők második képe falusi szoba, hajnal előtt. Két özvegyasszony, elesett huszárok özvegyei az asztalnál. Az egyik már régi özvegy, beletörődött a sorsba (Keszélerné játsza Aradon), a másik: Borika, lázongó, felsíró, jajongó, a friss bánat minden keserű le-sújtottságával teli, csak aznap kapta „szép jó párja, drága szép teste” halálának hívét. Ez a szerep Heppesné Harmath József. És ahány-szor a próbán a művész elmondja a Borika egyszerű, de könnyel, fájdalommal itatott szavait, a jelenésükre váró színészek egymásután fordulnak el, huzódnak félre, hogy letérőljék lopva a könyvet... Az aradi előadás Borikájának könyező szép, szívósi tépelt szavaiban nemcsak a költő beszél, hanem egy mélyen sujtott, szenvedő asszonyszív is, asszonyé, aki életben végigélte azt, amit most a színpadon játszik...

Másik érdekessége az előadásnak Aradon is, mint mindenütt, az a huszonhét gyerek, akik elindulnak a hegyre, a fehér felhőre mag-látogatni elesett huszár édesapjukat. A gyerekek többségét a színház szolgálta: (Benkő Gizi és Somogyi Emma lesznek a „főgyerekek”), de kerültek nem színész gyerekek is a város minden részéből, amit legjobban az bizonyít, hogy a legeldugottabb városrészekben is dudójják már a nótát a gyerekek: „Fehér felhő, tehér seiyem felhő, tejejéki hull a hó...”

Miután Molnár Ferenc mirakuluma nora tölti be az estét, az is gondot okozott: mit adjanak előtte. Pesten a Nemzeti Színház kis Molière vigjátékozat, Móricz Zsigmond egyfelvonásosát próbálja, vidéken — Temesvárott, Nagyváradon ment eddig a nagyobb társulatok közül — egyfelvonásos operettet tesznek eléje. Szendrey Mihály újítást próbál: olyasmit keresett, ami előkészít a Fehér felhő hangulatára. Így választotta Jókai Mór „Szigetvári hősök” című dramájának egyik felvonását, amelyben Zrinyi harcra lelkesíti katonáit. Hogy a választás helyes volt-e: a közönség véleménye majd eldönti.

Sok szó esik arról is, hogy az aradi bemutaton részt vesz a szerző. A Kossuth asztaltársaság már hetek előtt levélben kérte meg Molnár Ferencet, hogy jöjjön Aradra az aradi vasút-tér szobor javára rendezett premierre. És hét-főn Szendrey igazgató asszal kelt utra, hogy magával hozza Molnár Ferencet. A közönség már gyanakodó egy kicsit a „szerző is jelen lesz” ígéretek tekintetében, mert évek során annyi Földes Imrét, Kálmán Imrét, Biró Lajos igéretet a kommunikék, akik az utolsó percben „elhalaszthatatlan akadály” miatt nem jöhettek; Molnár Ferencről pedig tudja mindenki, hogy a legnehezebben mozdítható el a fővárosból és például a magyar viszonyokhoz mérten fejedelmi tiszteletdíjért sem vállalkozik előadásokra, felolvasásokra. Mindezt tehát annál érdekesebb lesz, ha Molnár csakugyan Aradra jön, de viszont a Fehér felhő igazán szokatlanul érdekesnek ígérkező aradi premijén nem változtat, nem kisebbít az, ha a szerző még sem jön el.

Lehetne még írni sokat azokról a gondokról, amit az ócska modernségtől hajmeresztő távoli álló aradi színpad rendezőnek, elszerezőnek okozott, amikor Molnár Ferenc

mirakulomát szíre kell hozni. A heny, amely az égbe, a fehér felhőbe nyúlik, a fehér felhő, amelyen halott huszárok sétálnak, a csodálatos megjelenő huszár lovak feltűnése, de erről talán az előadás után...

Aradi mészárosok küldöttsége a polgármesterhez.

(A tiszgigoran magyarozott rendelet.)
Az Aradi Közlöny 1000. számán.

Arad, április 4.

Az aradi mészárosok ma délután ülést tartottak és a földmivelésügyi miniszter legutóbb kiadott rendelete következtében megváltozott helyzetet beszélték meg. Azt határozták el, hogy holnap küldöttségileg keresik fel Vargass Lajos polgármestert és felhívják figyelmét a husellátás körül beállott újabb nehézségekre, mert elakarják háritani magukról azt a vádat, hogy a mészárosok mesterségesen és alapos indok nélkül drágítják meg a húst.

A földmivelésügyi miniszter ugyanis legutóbb kiadott rendeletét, amellyel az előrehaladott vemhességű tehenek levágását megtiltja, a mészárosok állítása szerint Barco Ferenc vágóhídi igazgató szigorúban értelmezi, mint maga a miniszter és megtiltja olyan tehenek levágását is, amelyek nem esnek abba a kategóriába, amelyet az említett kormányintézkedés statuál, hogy az ország állattöményének rekonstrukcióját lehetővé tegye. Ma például négy mészárosmester vitt ki teheneiket a vágóhídra és egyetlenegy sem lehetett levágni. Az iparosokat rendkívül kellemetlenül érintette az igazgató tiszgigoran intézkedése, mert az élő állat bevásárlása amugy is rendkívül nehéz és ha csak órákat kénytelenek vásárolni, akkor a budapesti versenyyel szemben teljesen tehetetlenek. A fővárosból a vidékre járóügynökök két-három koronával drágábban fizetik az okrókat, amely enélkül is a budapesti marhavásárra tendál, mintegy ott az árak, pláne, hogy a főváros a maximális árakat tetűggesztette, sokkal magasabbak.

— A mészárosok — mondotta egy iparos — respektálni óhajtják a földmivelésügyi kormány intencióit, mert az ő érdekük is, hogy a jövőre is gondoljanak. Nem is vásárolnak olyan tehenet, amely előrehaladott vemhességű. Azonban oknélküli szekaturának tartják, ha a nem ilyen állapotban levő tehen vágatását is meggátolja a hatóság. Nemesak az árak tognak ennek következtében emelkedni, hanem rövidesen egyáltalában nem lesz marhasz Aradon, ami a sertéshány és a baromfi drágaság mellett éppen nem kívánatos.

— Tehenet a mai viszonyok mellett még elég túrheto áron tudunk vásárolni és adhattuk a húst négy koronáért. Ha azonban kizárólag okrok vágására szorítanak bennünket, akkor rövidesen nyolc korona lesz egy kiló hus Aradon. Felakarjuk vágositani a polgármester urat és megakarjuk őt gyözni arról, hogy a városnak sem kell tovább mennie az állattömény kimelésében, mint amennyire a földmivelésügyi miniszter ment.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az irásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a táborból pénzt küldenek, hogy egyelőre külön levelezőlapon jelezzék, hogy az összegük melyen célból küldötték.

Zárt tárgyalás a posztócsalók ügyében.

(Százegres vesztegetések. — Két őrnagy és tizenegy kereskedő. — A rossz oszakszürke szállítói.)

Zárkalt tárgyalás.

Budapest, április 4.

Ma déli órák kilenc órákor kezdte meg a budapesti honvédhadosztály-bírószág a posztócsalók büpérének tárgyalását. A tárgyalás iránt igen nagy az érdeklődés, a folyosó tele van nagyragu tisztökkel, akik mind a tárgyalásra készülnek. A folyosó egyik részén a vádlottak családtagjai húzódnak meg, ők azonban nem mehetnek be a tárgyalóterembe, mert oda csak katonát és újságírókat engednek be.

A terem, amelyben a tárgyalás folyik, szép, világos nagy helyiség. Az elnök asztalján két égő gyertya között feszület van. Vele szemben egy asztal körül ülnek a vádlottak, s előttük ládába vannak felhalmozva a bűnjelök. A tárgyalás elnöke Soos Elemér ezredes, vezetője pedig Ludlow Odón alezredes-hadbíró. Az ügyész Krausz Kálmán dr. őrnagy-hadbíró, ünökök: Farkas István alezredes és Fegyvesy Endre őrnagy-hadbíró. Pótbírák: Szabó Pál őrnagy és Bárdossy Ferenc őrnagy-hadbíró. A jegyzőkönyvet Bartha György főhadnagy-hadbíró és Demkovics Leó főhadnagy-hadbíró írják.

A vádlottak.

A vádlottak valamennyien az állam hadi-ereje ellen irányuló bűntettekkel vádolva, azzal t. i. hogy a honvédség részére a mozgosítás óta nagy árértékű súlyos posztócsalókat s ez az eljárásuk a haretéren működő legénység szolgálatképességét csökkentette.

A tárgyalás megkezdése után az elnök megállapítja a vádlottak személyadatait:

Fenyves Jakó őrnagy, ruhatári műszaki tiszt, 1889. óta szolgai. Szegedi Maszák Hugo 48 éves nős, őrnagyi rangú honvédhadbiztos. Riemer Gyula a Nemzeti Textilművek volt igazgatója, 41 éves nős, 500.000 korona vagyona van. Neumann László 50 éves kereskedő, 200.000 korona vagyona van. Taubes Jenő 35 éves kereskedő. 70.000 korona vagyona van. Szász Odón 30 éves néptelkeltő kereskedő, cége vagyona mástól millió amiből 500.000 korona az övé. Váradi Sándor Béla, 42 éves nős, kereskedő. Pártos Artur, 44 éves kereskedő, 200.000 korona vagyona van. Hecht Dezső, 37 éves, nős, kereskedő, vagyontalan. Bastier Ernő, 89 éves, nős kereskedő, katonaruhában van, néptelkeltő az első honvéddyalozásrednél. Fenyves Jakab, 42 éves, nős néptelkeltő, az első honvéddyalozásrednél, 40—50.000 korona vagyona van. Kohán Béla, 43 éves, nős kereskedő, 70—80.000 korona vagyona van. Váradi Dezső, 46 éves, nős kereskedő.

A felsoroltak mind büntetlen előéletűek.

A következő vádlott Ligeti Miklós kereskedő, aki arra a kérdésre, hogy volt-e már büntetve, azt feleli:

— Vétkes bukás miatt hat hónapra.

Soos Elemér elnök megjegyzi:

— Talán család bukás miatt?

Fenyves Henrik 50 éves nős, kertületi munkásbiztosító pénztári tisztviselő 200.000 korona vagyona van. Zsarolás miatt 100 koronára, a katonaságnál két hónapra volt elítélve, azonkívül most a Kuria két évi fegyházra ítélte.

Faragó Béla nős kereskedő, a Kuria két évi fegyházra ítélte, erről azonban a vádlott nem tud, miután legutóbb alatt kénytelen.

Zárt tárgyalást kér a katonaiügyész.

A vádlottak nacionáléjának megállapítása után Soos Elemér ezredes elnök ünnepélyes szavak kíséretében kivette az esküt a bíróság tagjaitól. Az eskü letétele után Krausz Kálmán dr. őrnagy ügyész szólalt fel. Miután a nyilvánosság által veszedelmesetve látja a katonai érdekeket, de állambiztonsági nézőpontból sem látja célirányosnak a nyilvánosságot, a katonai büntető perrendtartás 258. §-ának első bekezdése alapján indítványozza a nyilvánosság kizárását.

Gál Jenő dr. védő az objektív igazság kedvéért kéri a teljes nyilvánosságot. Zboray Miklós védő csatlakozik e kérelemhez, miután az ügy amugy is szellőztetve volt. Pető Sándor dr. védő azt mondja, hogy amugy is reklámszerűen tárgyalták ezt az ügyet és a vádhatóság a legnagyobb részletességgel közölte az ügyre vonatkozó adatokat, nincs értelme a zárt tárgyalásnak.

Soos Elemér elnök a védők replikája után kinyilvánítja a tárgyalás módjáról szóló határozatát, amely szerint a nyilvánosság kérdésében csak a vádirat felolvasása után hozhat határozatot.

Gál dr. védő Bartha György dr. főhadnagy-hadbíró jegyző ellen kizárási indítványt terjeszt elő, miután a főhadnagy-hadbíró a nyomozás során vádlói tevékenységet folytatót és a Btk. 130. szakaszának alapján kér döntést. A jegyzőkönyvben sok szubjektív megjegyzés és ténymegállapítás fordul elő, ezenkívül a védelem mint tanura is hivatkozik Bartha dr.-ra, mert szolgálaton kívül tudomása van olyan körülményekről, amelyeket a védelem fel akar használni.

Azú an a hadbírószág határozatra vonult vissza.

Szünet közben a vádlottak izgatottan tárgyalnak védőikkel.

Szünet után

Soos Elemér ezredes tárgyalási elnök: A tárgyalást újból megnyitom.

Radlót alezredes. A hadbírószág a védelemnek azon kérését, hogy Bartha dr. főhadnagy-hadbíró mellőztessék, a bíróság elutasítja, miután Bartha dr. kijelentette, hogy annak dacára, hogy ebben az ügyben hivatalos tevékenységet fejtett ki, még sem érzi magát elrogattnak s mivel a tárgyalás menetének hitelességét biztosítja egy nites gyorsíró, továbbá pedig egy másik jegyző.

Gál dr. védő: A katonai büntető perrendtartás 358. §-ának első és harmadik bekezdése alapján semmisségi panaszszal élek.

Ezután felvonultak a tanúk, körülbelül kétszázvan vannak. Van köztük tábornok is, de van közlegény is.

Százegres a két katonatiszt rokonnak.

A vádirat a posztócsalás ügyében megállapított vesztegetésekről ezeket közli. Adtak Bastur Erad Riemer Gyulának, illetve Faragó Béliának (Szegedi-Maszák hadbiztosra való tekintettel) adott körülbelül 28.000 koronát, illetve körülbelül 20.000 koronát, Fenyves Jakabnak (Fenyves Jakó őrnagyra való tekintettel) összesen körülbelül 27.250 koronát; Hecht Dezső Fenyves Jakabnak (Fenyves Jakó őrnagyra való tekintettel) 27.250 koronát.

nagyra való tekintettel) összesen 42.000 kor.-t, Faragó Bélának (Szegedi-Maszák hadbiztosra való tekintettel) körülbelül 35.000 koronát; Taubas Jenő Fenyves Henriknek (Fenyves Jákó őrnagyra való tekintettel) összesen körülbelül 35.000 koronát; Partos Arthur Fenyves Jakabnak (Fenyves Jákó őrnagyra és Szegedi-Maszák hadbiztosra való tekintettel) összesen körülbelül 280.000 koronát, Riemer Gyulának (Szegedi-Maszák hadbiztosra való tekintettel) 40.000 koronát, Fenyves Henriknek pedig (Fenyves Jákó őrnagyra való tekintettel) 30.000 koronát; Szász Ödön Fenyves Henriknek (Fenyves Jákó őrnagyra való tekintettel) 5000 koronát; Neuman László Fenyves Jákó őrnagy kezébe összesen körülbelül 32.000 koronát, ezenkívül Bóra Jánosnak, Bóra József vezérhadbiztos feleségének (férjére való tekintettel) 10.000 koronát a körülbelül 3600 korona értékű esküszert; Varadi Sándor Béla részben Fenyves Jákó őrnagy kezébe 2000 koronát, részben Fenyves Henriknek körülbelül 80.000 koronát, Faragó Bélának (ez utóbbinak Riemer Gyulával, illetve Szegedi-Maszák hadbiztosra való tekintettel) körülbelül 62.000 koronát.

A hadbírósg a vadirat felolvasása utáni katonai események megvívása szempontjából, a tárgyalásokat a nyilvánosságot kizárta.

H I R E K.

— A budapesti bolgár főkonzul lemondott. Budapestről jelentik: Panossz Dorev budapesti bolgár főkonzul lemondott állásáról és legközelebb elutazik Budapestről. Utódjának megérkezéséig Bacsmaróti titkár fogja vezetni a főkonzulátus ügyeit.

— Kitüntetés. A király a hadidiszciplínás 3. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért Seidner Miklós 30. honvéddaloz ezredbeli főhadnagyának. Dániel Péter második neptelkeli gyalogezredbeli hadnagyot, Bajthay Miklós ar. főhadnagyot és Orári György hadnagyot pedig a signum laudisával tüntette ki.

— Előléptetés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Ludner József és Dima Dezso aradi Biblics-alapítványi kir. főgimnáziumi rendes tanárt a VIII. fizetési osztály 3. fokozatába léptette.

— A negyedik hadikölcsön. Budapestről jelentik: A negyedik hadikölcsön kibocsátásai valamivel eltolják halasztani, mivel az ország konzervatív tárgyalási elhúzódnak. Értesülésünk szerint ennek a hetnek a folyamán mindegyikre meglesz a döntés arról, hogy milyen feltételek mellett bocsátják ki az új jeladást és dönteni fognak a kibocsátás végleges időpontja felől is.

— A német hadügyi költségvetés. Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés költségvetés bizottsága ma elfogadta a hadügyi költségvetést, valamint más javaslatokat is.

— Huszegyek Berlinben. Berlinből jelentik: A Vossische Zeitung arról értesül, hogy április 15-ől huszegyek lépnek életbe, amelyek alapján naponta százötven gram must fogyaszthatnak személyenként Berlin lakói.

— Elsüllyesztett angol hajók. Londonból jelentik: A Perth nevű tengelyvezető gőzöst elsüllyesztették. A legénységet hat ember kivételével sikerült megmenteni — A Lloyd jelentik: A Bengaim angol bárkát elsüllyesztették. A legénység egy része megmenekült.

— Az új liszt kiosztása. Ma délután öt órakor érkezett csak meg telefonon a Hadi-termény Részvénytársaság lisztutalványja. Ezért, noha a miniszter sürgöny értesítése már tegnap Aradon volt és a város tudta, hogy 14¹/₂ vagon lisztet kapott, a lisztközpon csak holnap kezdi meg működését. Hogy azonban a pékek már ma estjaka süthessenek, Lócs Rezső helyettes polgármester a 371-es számú belügyminiszteri rendelet alapján a H. T. részére rekvirált, de még eddig máshová el nem szállított lisztet használta fel. A város liszt nélkül nem maradt egy napig sem, pláne, ha a miniszter már kitalálja a lisztet és csak az utalvány kibocsátása késik. A Neuman-malom a telefon leteleltetés alapján holnap kiszolgáltatja a 14¹/₂ vagon lisztet és pedig annak 20% a nullás, 30% a 1000 és 50% a kenyérhez lesz. Ebből a mennyiségből a Weisz David és fia cég kap egy fél vaggont, hogy a magyar város rész lakosságát a details eladásával el tudja látni. Egy vaggont kap az a 12 lisztkereskedő, aki ezelőtt vizimolnár volt, egy vaggont pedig a két városi elemzési üzlet. A meymaradó 12 vagon huszonöt százalékát kihusitják a details kereskedelem részére, a többi kapják a pékek a már meghatározott arányszám szerint és az ismeretes feltételek mellett.

— A párisi gavallérok füzőrunája. Párisból jelentik: Páris ismét önzagára ismét, Páris újra a divat városa lett. A francia divatvilág, amely a háború első hónapjaiban egészen eltűnt, új életre ébredt és már korábban óta tele van a levegő szeszácións női toalettek és kalapmodellek terveiével. De az újdívalattal is sokat foglalkoznak most a termékeny szabóelmék és a párisi elegáns gavallér legújabb képét a Commission des Modes legújabb kiadott színes divatlapja rajzolja meg. Konstatálnunk kell, hogy ez a kép bosszantóan izléstelen. A férjruhákat a csipkeknél olyan szűkre dolgozzák ki, mint a női toalettek derékját, és a kabát szabása egyenesen nevetséges utánzata a női fűzőnek. Jellemző, hogy a párisi szabók, ha ugyan most egyáltalán szükség van új divat kialakítására, nem tudnak jobbat, minthogy a férfi ruhát annyira elpuhítsák és eldőltesik, amennyire a legújabb békében sem merték volna. A divatlap készítő szövege a következő büszke kijelentéseket közli: „Az új idők, melyek ránk viradtak, új divatot is követelnek. Ezért olyat alkotunk, ami megteveli az új szélemnek a a férfiaságot és a simulékonyságot a legjobb harmóniában egyesíti”. A francia lapok mindezen a véleményen és a Temps a többi között a következő szavakkal fakad a párisi gavallérok füzőrunája ellen: „Ez a legjobb módja annak, hogy polgáremlereinkből tarsangi bolondok válnak. A polgár most hallgasson és öltözködjék józanul. Gondolják meg ezek a fronttól mentes gavallérok, hogy ez a legkevésbé, amit tőlünk kívánhatunk”.

— Az új nagyvárosi szolgabíró. A nemrégiben öngyilkossá lett Ursziny Endre dr. nagyvárosi szolgabíró utódját nétfőn választotta meg Csánádmegye törvényhatósági bizottsága Vársárhelyi Sándor megyei aljegyző személyében. Az egyhangúlag megválasztott szolgabíró alig huszonöt éves fiatal ember, aki azonban nagy tapasztalással és igérő karrier előtt áll és a csánádmegyei tisztviselői kar egyik legvetettebb tagja. Az új nagyvárosi szolgabíró Vársárhelyi Bélának az Acsev. volt nagy nevű elnökének és Aradmegye főispánjának unokája és Vársárhelyi Jankának az aradi Vörös Kereszt elnökének cseje, középiskolait az aradi kecskeméti tan végezte.

— Clemenceau miniszterelnök akar lenni. Zürichből jelentik: A L'Ouvre című párisi lap utolsó számában elmondja, hogy mikor az újságot Clemenceau tiz sorának kinyomatása miatt betiltották, a lap szerkesztője, Téry Clemenceauhoz ment és arra kérte, hogy hozza a szenátusban szóba a kérdést.

— Nem, — tiltakozott hevesen Clemenceau — a cenzura nem érdekli a szenátust. Ott a többség ellenünk fordulna.

Nemsokára a L'Ouvre-t ismét betiltották. Clemenceau egyik husz soros cikke miatt. A szerkesztő újra felkereste Clemenceaut, aki fölháborodva emelte karjait az ég felé:

— Ez a botrányok tetőpontja — kiáltotta. Ezek az emberek banditák. Az ön helyében a kamarában intéztetnék a kormányhoz interpellációt.

— Igen jó ötlet — felelte Téry. — De miért nem a szenátusban?

— Nem, nem — mondotta Clemenceau — Luxemburgban egészen más kérdésekkel foglalkoznak. A szenátust nem akarom az én ügyemmel zaklatni.

— De hiszen itt a sajtóról, a szabadságról van szó! — jegyezte meg a szerkesztő.

— Egészen mindegy — válaszolta Clemenceau — a cenzura kérdése a kamara elé való. Keressen ön egy képviselőt. Menjen Wendelhez, aki jól ismeri ezeket a dolgokat. O lesz az igazi ember, aki kellő élességgel tárgyalhatja ezt az ügyet.

Téry cikkét a következő szavakkal fejezi be:

— Milyen csalódás történt! Azt hittem, hogy egy újságíróhoz jövök és egy politikusra találom. egyik barátom, Clemenceau szenátor kiönlös hallgatásának a következő gunyos magyarázatát adta: Senki előtt nem titok, hogy Clemenceau arról álmodik, hogy Briandot megbuktassa és a helyére üljön. Ha holnap miniszterelnök lesz, hogyan boldoguljon cenzura nélkül. Ha a kezébe veszi a kormány gyeplőjét, szüksége lesz neki ostonra is.

— Április ötödike. Az új kuplé, amelyet most már minden cigányzenekar játszik és minden utcagyerek füttyöl, azt mondja a hét többi napjára elosztott baka, tűzér, honvéd, trón, vörös ördög és szanitéc után, hogy „szombatra maradnak, akik meg hátra vannak”. Ilyen szombat — bárna szerdán van — április ötödike. Erre a napra mondtak, akik még hátra vannak: a legöregebb néptelkölök eddig be nem vonult két korosztálya. A negyvenhat és negyvenhét éves civilek is eltűnnek az utcákról, irodákból és bármennyire hozzászoktatott a háború, mégis furcsa lesz néhány nap múlva teszes uniformisban viszontlátni azokat, akiket jó polgári családapának, kopaszodó agglagénynek ismerünk oly sok-sok éve már. A kissentmiklósi baraktábor, a csálai erdő katonatelep, a Batthyány-utcai honvédkiegészítő parancsnokság megint feltárja a kapuját, hogy betegadja azokat, akik a haza hívó szavára jönnek, jönnek, mert most rajtuk a sor. És akik utánuk néznek, családok, hozzátartozók, barátok, mi valamennyien önkéntelenül elsuttogjuk, amit Molnár Ferenc a Fehér felhőben az egy napos bus katonaszervegy ajkával mond: „mi már mindent odsadtunk.”

— A városok rizsszükséglete. A belügyminiszter ma érkezett leiratában felhívja a vidéki törvényhatóságokat, hogy sürgősen jelentsek be, mennyi rizsre volna szükségük az év végéig. A belügyminiszter kilátásba helyezte, hogy a jelentkező vidéki városok redukált rizsszükségletét egy felállítású rizsközpon utján el fogja látni.

— Déli korzó. Ha most az íróasztal mellé fűnök, ha tollat vennék a kezembe, papírt, tiszta papírt tennék az asztalra, biztosan tudnék írni valamit. Esetleg egy kis verset, tréfiást, amin nevensenek a háboruba belekeszedeit emberek, nincs kizárva, hogy novellát, fantasztikusot, vadat, mint páncél fedezék a harminc és feles gránát becsapódása után, sőt az sem lehetetlen, hogy éppen regénybe kezdnék, vagy három felvonásos színműbe, vajon melyik témámat is dolgoznom fel, vajon azt, ahol a férj — nos számátság. Nem úlok az íróasztal mellett, hanem a korzón sétálok. Ha most kimennék a Marospartra, egy padra telepednék, háttérben a kulturpalota, mint fantasztikus lovagvár, a nap aranyosan süt, a levegő kellemes, légkúra, napkúra, idegesség gyógyulása, álmatlanság elmulása, érelmeszesedés tíz évvel elhalasztva, ó mennyi jó, mennyi szép, mennyi egészség, ugyebár? De én itt szívom az aszfaltból felzáruló port a Fehér Kereszt és a Hungária között. Miért, vajon miért? Ha most például, például — nos miért folytassam: ez az okosabb dolgot tenetnek úgy én, mint többi korzó-társaim és társnőim, akikkel egy irányban és szemközti hullámvonalban a világ legunalmasabb, legdurvább, legkellemetlenebb helyén. És mégis itt vagyunk, itt sétálunk minden adott nap, ha csak az eső el nem ver. Miért, miért? Hiszen előre tudom, névszerint tudom: kivel fogok találkozni. Csupa olyan emberrel, akikre részint nem vagyok kíváncsi, másrészt nem érdekelnek, hogy ne mondjam, legszívesebben nem látom őket. Valószínű, hogy ők is ugyanígy vannak egymással és velem. Kezdem tehát, hogy ez a kölcsönös ellenszenv vonz valamennyiünket össze a korzón. Dante kisbíbitt kiadása pokla, amelyből az oda elítélteknek nincs szabaddulás, mert lustábbak, kenyelmesebbek, akaratlanabbak semmiféle szabaddulni kívánnának...

— A börtönből a zászlók alá. Polterdamból írja: A Times megkérdte Öszinte cikkben meggyarazza, miért üresedtek meg annyira az angol fogházak, hogy közülük tizenkettőt egészen be kellett zárni és a költségvetésnek a fogházakra vonatkozó tételéből két millió márkát törölhettek. A lap szerint annak a néposztálynak jelentékeny részét, melyből a betörők kikerülnek, besorozták a hadseregbe. A nagy angol újság azt reméli, hogy a sok betörő, aki egyenesen a tömlőből került a zászlók alá, megjavulva tér vissza a magánéletbe és bizonyos büszkeséggel jegyezi meg, hogy azok közül a nátalemberek közül, akiknek száza a javítóintézetekből és a nátalember koru gonoszítók számára fenntartott intézetekből sorozták be, tíz százaléknál több már az első évben alult le. A Times csak arról felel el említést tenni, hogy az angol bírúk újabbán a vádlottakat megkérdezik, mit akarnak inkább: bevonulni a hadsereghez, vagy megkezdeni a fogházbüntetésüket?

— A zsidók husvéti ünnepe. Ismeretes a hadügyi kormány rendelete, mely a katonai parancsnokságoknak meghagyja, hogy a zsidó katonaságnak a lehetőséghez képest módot adjanak a husvéti rituálé szerinti élelmézésre. De a rendelet kifejezetten a hitközségek segítségére számít. Dr. Vágvolgyi főrabbi a pénzek eső istentisztelet alkalmával tartott hitközségi összejövetelen behatóan foglalkozott a kérdéssel és meglehetősen intezett a hitközség tagjaihoz, hogy a szeder-estekre lehetőleg családi körbe hívják az Aradon időző katonákat, vagy pedig pénzadományokkal segítsék a katonák és egyben a hadbavonultak szegény család-

jainak husvéti ellátására indított mozgalmát. A pénzadományok és a meghívók a főrabbi hivatalába küldendők. A főrabbi hivatal címe: Kossuth-utca 68., telefon 1083.

— Zeppelin éjszakák. Az áprilisba hajló első éjszaka óta minden este és hajnal között nem szívesen látott vendégek jönnek a holddal, csillagokkal és éjszakával együtt Angliától. A szigetország remegéshez szokott lakói négy éjszaka egymásután éltek át azokat a borzalmakat, amelyekkel a Zeppelin támadás jár. Négy éjszaka egymásután. Március 31-ről április 1-re virradó éjjel a Humber folyó torkolata és London között elterülő része Angliának szóródott tele Zeppelin-bombákkal, maga a főváros is megkapta a „Zep”-ek névjegyét, a romboló bombazuhalt, amelynek igazi pusztításairól majd csak hetek múlva szívtárognak ki a hírek, úgy, amint az első Zeppelin-támadásokról történt. Második áprilisi látogatásukat április 1. és 2. között éjjel tették meg a féltelmes német légi őrások. Ez a látogatás újból Londonnak, a Thames dokkjainak szólt, de egyik léghajó a francia partra, Dunkirchen fölé is elkalandozott bombáival. A harmadik támadás vasárnap és hétfő között éjjel történt. Anglia északkeleti részét és Skóciát keresték fel ez alkalommal a léghajók. A skóti főváros: Edinburg és kikötője Leith, valamint a kikötőhöz vezető Firth és Fort tengerre és partvidék, Angliában pedig Newcastle híres kikötője és Zeppelinekkel már ismerős Tyne-vidék kapott ezúttal bőven a bombákból. Negyedszer a hétfőről kedre virradó éjszaka jelentek meg a Zeppelinek Anglia fölött és a legnyugatibb angol hajógyártótelepet: Great Yarmouth-t üdvözölték robbanó izenettel. Heddről szerdára, szerdáról csütörtökre és a további éjszakákon — ha az időjárás engedi — alighanem további Zeppelines éjszakák következnek Angliára, valaszul arra a kiéheztetési határozatra, amelyvel a párisi konferencián Anglia Németországra tört.

— Kérelem. Kérjük a n. é. vásárló közönséget, hogy a nálunk szándékolt vásárlását — már a rendszeres kiszolgálás miatt is — a délelőti órákban eszközölje. Cipőüzem, Aurassy-tér 22. Telefon 10-44. 1916

— Alkalmi olcsó árak a Fischer áruházban. Jó minőségű fehér vagy színes férfi ing darabja 7 korona, egy nyulszőr kemény kalap 7 korona, fekete finom edelweiss harisnya 2.50 kor., gyermek patent és cerna harisnyák 1.50 kor.-tól 3 koronáig. Megérkezett a gyönyörű mairós sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy férfi vagy női nyers selyem ernyő 7 korona. Fischer. Nagy Áruház. 271.

— A kiadóhivatal izenete. A kiadóhivatal felkéri a t. előfizetőket, hogy az esetben ha az Aradi Közlöny valamelyik száma nem érkezik meg a szokott időben, úgy jelentsek be ezt a körülményt annak a postahivatalnál, a mely a lapot kézbesíteni szokta. A postahivatal az Aradi Közlöny kiadóhivatalát a mányról azonnal értesíti. Ez a hivatalos értesítés korábban jut a kiadóhivatalhoz, mint az előfizető panasza.

— Gyermek-kocsik, gyermek-székék csak a Fischer nagyáruházban 10 koronától 150 koronáig.

— Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Zitter és Holtos cégnél, főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legutányosabban vállaltatnak. 4697

— Üzleti könyvek, u. m. strazzak, rokkönyvek és rokkönyvek Kerpelcz. 247

Német muzeum — Párisban.

(Háboru a német ipar és kereskedelem ellen.)

Tátrati tudósítás.

Bukarest, április 4.

A Bukarestben megjelenő „Steaga” írja:

— A jelen időkben Párisban egy német muzeum, szinte hihetetlenül hangzik és mégis való. Most, a gyűlölet és borzalom idejében a párisi kereskedelmi kamara vezetősége Páris kelletős közepén — a Notre Dame de Victoire utcában — egy német kereskedelmi muzeumot nyitott. A muzeumban ott találjuk mindazon cikkeket, amelyeket Franciaország a háboru előtt Németországból importált. E muzeum célja — mint a Le Temps mondja — hogy a francia kereskedelem és ipar megismerje mindazon módokat, melyekhez a németek a háboru előtt folyamodtak a melyek segítségével a világpiacra oly kiváló helyet foglalniok sikerült.

Ami e muzeum előnyeit illeti, a Le Temps igen optimisztikus: Reméli, hogy a német termékek kiállításával a franciák, illetve kereskedők megszerzik azon ismereteket, melyekre szükségük van és melyek birtolásban a kereskedelem terén előnyösen felhasználhatják a versenyt a németekkel szemben. Ismereteiket kibővítik, fokéltessítik. Ha ugyanis valakivel versenyezni akarunk, úgy feltétlenül szükséges, hogy ellenfelünket előbb alaposan megismerjük. S ez volna a kereskedelmi muzeum célja.

A muzeumba való belépés csak gyárosoknak és oly személyeknek van megengedve, kik a kereskedelem és iparral szoros összefüggésben állnak. Vezetésüket a különböző osztályokban szabemberek vállalták, kik a látogatókat a német technika titkaiba bevezetni igyekeznek. Megmagyarázzák nekik a termék előállításának módját és a német gazdasági munka termékeinek értékét. A muzeumban acél, porcellán, üvegtárgyakat, órákat, szöveteket, játékszereket stb. találunk.

A háborunak tisztán gazdasági jellege nap-nap után egyre világosabban bontakozik ki. Az anglo-franciák főcélja nem a német militarizmus megsemmisítése, hanem a német kereskedelem és ipar elpusztítása. Németországot a világpiacra elért főpozíciójától akarják megfosztani.

Németország versenytársai arra törekednek, hogy az alkotó német géniusz, melyet előbb megvetettek, sőt letagadtak, most utánozhatassák. Németország alkotó és szervező ereje, melyet az összes emberi foglalkozási tereken tanúsított, méltó erre.

Vásárok szervezése (Lyon, London) muzeumok, monográfiák, statisztikák mind arra való, hogy a német előrehaladás titkait megismerjék, hogy az anglo-francia nemzeteknek megmutassák az utat, illetve megadják neki a lehetőséget az összes tereken a hatalmas ellenséggel eredményesen versenyezhetni. Ez által pedig az európai háboru mindinkább tisz-

RUGGYANTABÉLYEGZŐ ES VESNÖK MŰHELYE

SCHUBAUER J. ARAD, SALACZ-UTCA 3.

táiban kibontakozó gazdasági háboru jellegét ölti fel.

A német militarizmus és barbárság, mely a nyugati civilizációját felborította, valóságban a hamburgi kereskedelmi iskolákban, a bankok és gyárak gyönyörű összműködésében, a német nép felülmúlhatatlanul valószínű szellemében látható.

Ha az anglo-franco-aknak sikerül majd a német termelő technikát elsajátítani, úgy ez az emberiségnek csak hasznára lehet. Ha a mai borzalmas háboru helyett, melynek célja a németeknek a világtól való leszorítás, a francia ész nemes igyekeztet és az angolok találékonyságát fogjuk munkában látni, akkor a verseny lesz az egyedüli harczi fogver, de oly versengés, mely a termékek előállítását olcsóbbá teszi és a megélhetést megkönnyíti, nem pedig legyveres konkurrencia, mint a mai.

Uj könyvek.

* Kik az aradi közönség kedvencei. A „Szinbázi Est” Incze Sándor népszerű hetilapja a heti számában folytatja a szavazást és felhívja az aradi közönséget, hogy a lapban levő szavazócédulára írja fel a kedvenc színész és színésznője nevét. A szavazócédulák április 11-ig küldendők a szerkesztőségbe (Budapest, Erzsébet-körut 22.) A „Szinbázi Est” kapuát minden dohánytösdében. Egyes szám ára 30 fillér. Előfizetési ára negyedévre 3 korona.

* A Nyugat szépirodalmi folyóirat április 1-i száma a következő nagyrészt aktuális és igen érdekes tartalommal jelent meg: Lengyel Menyhért: Negyedik Henrik. Babits Mihály: Alkalmi vers — Husvét előtt (Versek.) Tóth Wanda: Torso (Novella.) Laczkó Géza: Humor és komikum. Kádár Endre: Pacsirta (Novella.) Ady Endre: A mosti március — Az Akarat cselédjei (Versek.) Figyelő. Disputa. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IX., Lónyay-utca 18. Előfizetési ára: egy évre 28 K, fél-évre 14 K. Egyes szám ára 1 K 40 fill. Mutatványszámot kívánatra díjtalanul küld a kiadóhivatal.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szerda, 1916. évi április 5-én:
Fehér felő előkészületei miatt
nincs előadás.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.

Nyilatkozat.

Arad - Gáj, 1916. április 4.

Tekintetes

Aradi Közlöny szerkesztőségének
Arad.

Vasárnapi lapjukban olvasom, hogy az Arad-gáji Eling Lajos-féle maomból ellop-ták a szijakat. A cikkben megnevezett nem Eling Lajos, hanem Gáspár. Meg kellene ki-vánon szólni, hogy a malomtulajdonos cég nem Eling Gáspár, hanem Matyók József és Társai. Emléttetve kérem a tek. Szerkeszt-őseget a cég helyes nevezését lapjukban nyilvánosság elé sziveskedék hozni.

E nyilvánosság hozatalának felelősségét
vállalom. 1811

Tisztelettel

Idb. Matyók József.

Hi. deimény.

A helyőrségi huszáróság irodájában, (Arad-
vár), f. hó 8-án délelőtt 9 órakor verseny-
tárgyalás lesz tartva

faggyufeldolgozás végeit

Ezen pályázatban részt venni óhajtok ár-
ajánlataikat nyers faggyuból 100 kg. kiolvasz-
tott faggyu előállításáért járó munkadíjakat
legkésőbbben lent jelzett ideig adák be.

Arad, 1916. évi április hó 5-én.

Cs. és kir. katonai Allomás-
parancsnokság.

As ezen rovat alatt közölttekért nem vállalunk
felelősséget.

- A béke

biztos győzedelmünk után el fog érkezni,

már nem késhet soká

Diadalaink egyik lelkes hirdetője az „Aradi Közlöny”. Április 1., az újévnegyed beköszöntött, amikor is új előfizetés nyílt az „Aradi Közlöny” re. Az „Aradi Közlöny”-t úgy idehaza, mint az ösz-szes harcteréken nagy előszeretettel olvassák és

mindenki alig várja.

Aki a világháboruról, valamint a napi esemé-
nyekről állandóan megbízható híreket, pontos
tudósításokat és érdekes cikkeket akar olvasni, az
megrendeli az „Aradi Közlöny”-t, mely Magyar-
ország legolvasottabb és legerőteljesebb vidéki
napilapja. — Tessék mutatványszámot kérni!

Ügyes,

hadmentes erdőkezelőt, ki a
tölgycserkéreg-
hántást kiválóan érti, 350
holdas alsóbaraxonyi tölgy-
erdőbe azonnali belépésre
keresek. 1734

Fränkl S. József

fatermező Arad, Weitzer Janos-utca 7. sz.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

55927—1916. szám.

Magyar királyi államvasutak Igazgatósága.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt
hirdet a piskli műhelytelepen átépítendő mozdónyszerelő műhely, to-
vábbá gép- és kazánház, valamint tartozékai építési munkáinak el-
végzésére. A tervek, a költség-számítás, a szerződési tervezet, az
ajánlati minta, a pályázati és a munkák végre-hajtásához közt egyéb
feltételek Budapestben, a magyar királyi államvasutak igazg. óságnak
magasépít. mérnöki osztályában (VI., Teréz-körut 56. sz., III. em., 14.
ajtó) továbbá az aradi üz. stíveszetőseknél és a piskli osztálymérnök-
ségél a hivatalos órák alatt megtekinthetők a kiírási nyomtatványok,
tervek nélkül a magyar királyi államvasutak igazg. óságnak köz-
ponti tervtárában VI., Teréz-körut 56., földsz., 25. ajtó, 10 korona le-
fizetése ellenében megzerezhetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1916. április hó 27-én délután 1 óráig nyúj-
tandók be a fenti igazg. óság építési és pályamunka osztálya
titkáranál (Budapestben, VI. ker., Teréz-körut 56. sz., I. em., 4. ajtó.)
Az ajánlatok és az ajánlat mellékletei venként egy korona bérleggel
eliatva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat
a máv. igazgatóságnak 55927—916. számú hird. ménye alapján a
piskli műhelytelepen építendő mozdónyszerelő műhely, továbbá a
gép- és kazánház valamint tartozékainak építési munkáira.” (A vas-
szerkezeti munkák kivételével.)

Ajánlat csakis a kiírási művelthez tartozó költség-számtámban
felsorolt összes munkákra tehető. Az ajánlat benyújtását megelőző
napon, vagyis 1916. évi április hó 26-án déli 12 óráig, az ajánlati
végösszeg után 5% azaz ötszázalék bánatpénz gyanánt teendő le a
magyar királyi államvasutak központi főpénztárában (Budapestben,
VI. ker., Andrássy-ut 75. sz., földsz.) akár készpénzben, akár ál-
lami letétekre alkalmas magyar értékpapirokban. A bánatpénzről
szóló letéjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a budapesti áru- és értéktözsde legutóbb jegy-
zett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba
nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek tértl vevénnyel
adandók fel. A magyar királyi államvasutak igazgatósága előtt ismer-
etlen ajánlattevők kötelesek a számlitóképességüket és megbízhatósá-
gukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, mely-
hez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Oly ajánlattevők, kik a pályázat tárgyát képező munkák telje-
sítésére törvényes képesítéssel nem bírnak, kötelesek ajánlataikban
ily képesítéssel bíró megbízottat megnevezni és annak képesítését
igazolni.

Budapest, 1916. évi március havában.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

A főter legforgalmasabb helyén
Andrássy-tér 8. szám
 házban egy kisebb
üzlethelyiség
 azonnalra
kiadó.
 Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadó-
 hivatalában, József főherceg-ut 22.

205—1916.
Arverési hirdetemény.
 Arad az. kir. város gazdasági
 széke, a tulajdonát képező 50 darab
 báránynak elősúlyban esetleg
 páronkénti eladása iránt folyó év
 április hó 5-én d. e. 10 órakor a
 a városház udvarán árverést tart.
 Kikiáltási ár: Előszűlyban el-
 adásnál különként 2 kor. 60 fillér.,
 páronkénti eladásnál 70 korona.
 A báránok vételára az árve-
 résen készpénzben azonnal kifize-
 tendő, kedvező ajánlatok esetén
 az árverés eredményét a gazd-
 szék azonnal jóváhagyja.
A gazdasági szék.

Arad-Ujmikelakán
 villanyesőre
ládagyárat
 rendeztem be, hol négyfélényagyságn
tábori postaládát
 szegesenlenül, 10 ládánként köte-
 gelve, állandóan raktárra készitek
 s viszontelárusítóknak jutányosan,
 prompt szállítok. — Minden más
 méretű ládákat, méretutáni meg-
 rendelésre, legjutányosabban száll-
 ítók és kívánatra árajánlattal szol-
 gálok. 1291

Valódi brünni szövetek
 Tavasz- és nyári szezon 1916.
 A meddig a készlet tart
 1 vég 3-10 m hosszú úri ruhára
 (kabát, nadrág, mellény), szalonruhászöveteket,
 leöltöszöveteket, sportruhászöveteket, súlyem-
 kelőruhászöveteket, úgymint
női kosztümészöveteket
 köldökgyűrűs alkotta a hirtelen csak a szövet-
 postafőosztályon
Siegel-Imhof, Brünben
 Minták legyen és bérmentve.
 A magányos elővet a szöveteket egyenest a
 gyárhelyről Siegel-Imhof cégtől rendelni
 jelenleg jelentékenyebbek mint másutt.
 A korai anyag bevásárlás következtében ma is
 abban a helyzetben vagyunk, hogy a szövetek az ócska
 és ártalmatlan szövetekből dús kiválasztást nyújtani.
 Minden rendelésnek mintái és gondos kiviteléért
 szavatolunk.

**A szépségápolás titka a felhasznált szé-
 pitőszerek helyes megválasztásá-
 ban rejlik!**
**Rozsnyay kitűnő Serail arc-
 szépítő különlegességei**
 mind kipróbált jó hatású készítmények,
 amelyet bárki bizalommal használhat.
Rozsnyay Serail arckenőcse. Kis tégely 1 kor.
 Nagy tégely 1.80 k.
Rozsnyay Serail crémje nappali használatra. Egy té-
 gely ára 1 korona 50 fillér.
Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 50 fill.
Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehelet finomságu, Crém,
 fehér, róza és testázi-
 nekben Egy dob. ára 1 korona 50 fillér.
Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvirág, Ibolya, Loin
 du bal, orgona, piros ró-
 zsa, Serail. Uvegje 1 kor. 50 fillér.
 Kapható a készítőnél: 1845
Rozsnyay Mátyás gyógy-
 szertárában Arad, Szabadság-tér.

Braun Adolf
 ládagyar és fakereskedés
Arad-Ujmikelaka.
 Telefon Arad 752.

Eletbiztosító társaság
 Arad és vidéke részére
produktioképes
képviselőt keres
 Minden biztosítási módozatot
 kultivál, hadbiztosításai révén
 nagy produktio érhető el. —
 Teljesen felszerelt ajánlatot ket-
 tős borítékban (belső borítékban
 „Biztosítás” jelzéssel) a kiadó-
 hivatal továbbít. 1777

7031
**Valódi rózsa-
 burgonya**
 étkezésre és vetési
 célokra kapható 641
Kalmár Endrénél
 Arad, Arpád-tér 5. szám.
 Városi és megyei telefon 670.

Óvás
 a második szállitmány
1 waggon rako-
 mány
fehér, fekete vászon
cipő és szandál
érkezett
CIPŐTÖZSDE
 Telefon 10—44. :: **Andrássy-ut 22.**

Jó anyák, gondos
szülők legjobban cselekszenek, ha gyermekeik-
 nek átlátásó, kellemes ízű, mindig friss:
 Hajós-féle
Csukamájolajat
 adnak; a hűvösebb idő beálltával ennek használata igen fontos.
 Egy üveg utasítással ára 2 korona 50 fillér.
Fagydagaganatok elmulasztására, fagy
 viszketegség biztos-
 megszüntetésére leg-
 jobb szer a „Frigin.”
 Ara egy üvegnek esettel és utsítással 70 fillér.
Hajfestő Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját
 vagy bajnást a legesebb állandó
 fekete színre lehet festeni, anél-
 kül, hogy a színt is lehet mosni,
 a „Melogen”. Ara 2 korona.
Szőrvesztő-Depilior. E kitűnő, a maga nemében párat-
 lan szerrel minden alkalmatlan
 szőrejt aró, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
 pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.
 A fenti szerek kap-
 hatók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyász-
 tárában
ARAD, Andrássy-tér 22. sz.
 Alapított 1886. évben az Aradmegyei Kórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendők.

A legkisebb hirdetés 80 fillér.

Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Két urlembert

óhajt tisztességes ismeretséget kötni két független urhölgyvel. Leveleket „Érdek nélkül” jellegre a kiadóhivatalba kérnek. 1800

ALKALMAZÁST KERES.

Másolást

otthonra elvállal hivatalnoknő. Címeket kiadóba kér. 1795

Fogorvosnál

technikára két urileány állást keres. Egyik mint kezdő, a másik 15 hónapi praxissal rendelkező. Szives megkereséseket fize és megjelölésével a lap kiadóhivatalába „13. szám” alatt kérnek. 1801

Jó házból

való leány új háznál alkalmazást keres. Szives megkeresést „Megbízható” címen a kiadóba kér. 1788

Fehernemű javítást,

slingelést, madériát, harisnya javítást és fejelést olcsón vállal. Cím a kiadóban. 1786

ALKALMAZÁST NYER.

Kereskedelmi

képzett idősebb urat keresünk egy kereselt élelem tömegcikknek eladására. Cím a kiadóban. 1805

Könyvelésben,

levelezésben, gyors- és gépirásban teljes jártassággal bíró könyvelőné keresetlik. Ajánlatok „Állandó állás” jellegre a kiadóhivatalba küldendők. 1781

Felső

és tanuló leányok fizetéssel felvétetnek Trebits Lenke női ruházati divattermében, Vörösmarty-utca 1. 1786

Két ügyes elárúgó,

kik a szaknában jártasak, azonnali belépésre felvétetnek. Künyöl J. cégnél, Vörösmarty-utca 1. szám. 1775

Nyomdász-tanulónak
felvétetik két fű, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

KIADÓ LAKÁS.

Modern

háromszobás lakás május 1-re kiadó Kasza-utca 6-7. szám alatt. 1801

Bohós-palotában

két burkolozott szoba fürdőszobával kiadó. Bővebbet Forray-utca Harisnya-Bazár. 270

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrássy-tér 8. sz. alatt május 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Egy szép utcai

és egy udvari szoba hozzátartozókkal május 1-re kiadó. Varjassy L. u. 186 191

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy 1. emeleti utcai lakás, mely irodának, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnaira kiadó. Bővebbet a házmesternél.

INGATLAN.

5 hold szálló

teljesen berendezett lakással, prés-házzal, pincével, villanyos melegvízzel, élelmiszer-üzemelővel eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1743

Eladó

Kovácsin egy 5 holdas szálló, gyönyörű kintéssel, két kút, ivóvízzel, kolna, új prés, hordók, minden hozzávalóval, különösen a pormentes levegőért betegeknek igen ajánlatos. Bővebbet Csiky Gergely-u. 25., útv. Volgt Hermanné. 1650

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Használt zongora

eladó Luza-utca 2. 1808

Nagy jószágok

háztartási célokra is használható, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 1807

Beruházás

ajánl: Färber Lajos Arad. 1721

Jó szarvas,

tiszta, hamisítatlan hárszappant veszek. Ajánlatokat a mennyiség megjelölésével kérek postafiók 153. sz. 1787

Minimum,

valódi blaibergeri kapható Färber Lajossal 1779

Modern, tinom és olesó
levélpapírost Pichlernél Szabadságtér 1. kaphat. 611

Aszalt szilva

kapható Färber Lajos cégnél. 782

Fukaszalógep

6 láb hosszú, teljesen új, alig használt, eladó. Bővebbet Darst József, Medgye egyháza. 1788

KÜLÖNFÉLE.

Sal-oz-parkban

vagy a kulturpalota előtt, hétfőn délután egy kis leány ott felejtett egy kék szelvénybe kötött nagy karakter babát. B. csületes megtalálót keretik a kiadóhivatalban átadni, hol intsbombban részessül. 1801

40 korona jutalmat

adok a becsületes megtalálónak, aki egy elveszett tiszta fehér fox-terrier sárga pófajú kan kutyát visszahoz. Nyomra vezetőnek is jó jutalmat adok. Dr. Barrané, Szabadságtér, gróf Nadasdy-palota. 1806

Fuvarozást

elvállal Herstein C., A päd-tér 4. Telefon 261. 1798

Boksa Péter

kőműves elvállal javítást, meszelést, nedves falak rendezését. Sparheltot kenyérsütéshez igazít. Mihály-utca 64. 1808

Az Anusol

aranyér kupokát mindenben pótolják a Haemorholdal kupok, azonos összetételük folytán hatásuk is teljesen azonos, ára 8 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár Arad. 12

Az angol

fájdalomcsillapító Bangu balsamot teljesen pótolja a Hehs-Földesféle fájdalomcsillapító balsam, teljesen azonos összetételű, mint a Bangu liniment, ára 2 korona. Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár. 12

Apróhirdetések
az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Hehs Vasas chinabóra.

Sűrűn szer vérszegénység, sápadás, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, láz, álta álomgye geség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések- és minden infekcióból eredő megbetegedések ellen úgy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ára 2/40 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

200—1916. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a veszélyhelyzen termelt 1916. évi ártermésnek értékesítése iránt folyó évi április hó 10-én d. e. 10 órakor arlejtést tart.

Feltétlenül köyük ki, hogy vállalkozó a fűvet kaszálni és a lekaszalás után azonnal elszállítani tartozik.

Bánatpénzül leteendő 20 korona készpénzben.

Az arlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok leszártan, a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be és csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1916. évi március hó 27-én tartott üléséből.

A gazdasági szék.

A szájüreg desinficiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előléésénél, amely különösen gyermekeknel rendkívül fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, sohasem nélkülözhető a **Formodor tableta**.
Egy tveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreg desinficiálja, utóíze igen kellemes. Ára egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raklása:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrássy-tér 22. sz. (Megyeháza szomszárban.)

Fejkorpat

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ily szer, a világhírű „Krovil” korpahendőcs.

Ára egy tégelynek 2 korona.